

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Negotovitost na Balkanu.

(Izvirno poročilo "Slovenca". — A. B.)

Sofija, 10. aprila 1915.

Dvojno mnenje vlada danes med voditelji političnih strank glede načel, po katerih se ima voditi bolgarska politika: eni so tega prepričani, da še ni prišel trenutek za aktivno vmešavanje v evropski konflikt; drugi pa — na čelu z nekaterimi profesorji vseučilišča — bi rajše danes kot jutri zapletli Bolgarijo v vojno. Prvi pravi, da more Bolgarija šele tedaj vojno začeti, ko ji bodo teritorialne pridobitve popolnoma zagotovljene. Drugi pa so se obrnili naravnost do carja s spomenico, v kateri mu svetujejo, naj z družji vse moči naroda, kajti v slogi je moč, s katero bo mogoče uresničiti narodne ideale. Eni kakor drugi priporočajo, naj se Bolgarija ravnja po nasvetih trojnega sporazuma. A ona stranka, katere priporočila nevtiralnost do kraja, drži roke križem, kakor da bi hotela reči: Gotova sem, da bo moja obveljala.

Minister dr. Radoslavov je ob zaključitvi narodnega sobranja izjavil svečano, da bode Bolgarija z ozirom na svoje lastne interese nadaljevala svojo nevtiralnost. Ta izjava je vzbudila radost in zadovoljnost med veliko večino poslancev. Bolgarski narod se je vsled iste izjave pomiril; saj je že poprej želel po miru bila med prebivalstvom jaka in splošna, tako da je razne izmišljene vesti o mobilizaciji, o spopadih na grški meji, o nemirih, o ministrski krizi itd. niso mogle nikakor vznemirjati.

Iz istih razlogov tudi poslednji poizkus vstaje v Makedoniji ni dosegel nikakršnega odmeva v Bolgariji. Tam so podvzeli vročerni elementi na svojo roko poizkus, o kakršnih je na Balkanu vsako pomlad slišati. Ko so videli, da se je vstaja ponesrečila, zbežali so pred srbskim orožjem preko bolgarske meje. Tukaj so bili razoroženi, kolikor so jih mogli uloviti, a ostali so zbežali v svoja skrivališča v planine, kjer ravno sedaj drevje zeleni in jim gozd daje dobro zavetje. Zna priti zopet do novega poizkusa, ako se težavne razmere v Makedoniji ne izpremenijo; pa boljšega uspeha od prvega se mu ne more preokovati. Vojna pa se vsled tega dogodka na Balkanu ne bode začela.

Mnogo je odvisno od Grčije, kako se bodo razvijale v bližnji bodočnosti razmere na Balkanu. Odkritja Venizelosa so jako iznenadila Bolgare. A v vladnih in diplomatskih krogih ne dajejo jim posebnega pomena. Istina je, da se od grške strani ni

predlagalo ničesar Bolgariji. Pa če bi se bilo tudi kaj takega predlagalo, kakor sedaj omenja Venizelos, ne bi bilo nikdar sprejeto. Kako bi mogla Bolgarija za pest leče prepustiti Grkom svobodno roko, da povečajo svojo državo do 240.000 km² in prebivalstvo za osem milijonov? — Politična kombinacija Grčije je imela namen, združiti grški narod ter utrditi občo helenko hegemonijo pod tvrdo »velika Grčija«. Poleg nje bi Bolgarija igrala le neznatno vlogo, kar ne bi odgovarjalo višjim narodnostnim interesom, političnim potrebam in sigurnosti Bolgarije.

Grška diplomacija in njeni pokrovitelji Bolgariji ne morejo dati tega, kar hočejo za Grčijo doseči; zaradi tega pa ne more priti do sporazuma med obema. Dokler pa sporazuma ni, se ne bodo na Balkanu go-dile nobene velike reči.

RUSI ZAHTEVAJO V BOLGARIJI NOVO VLADO.

Bukarešt, 13. aprila. Tukajšnji list »Minerva« prinaša sledečo vest: Bolgarsko-srbski spor je bolj resen, kakor se misli. Srbi hočejo namreč dokazati, da se je bolgarski vpad v Makedonijo izvršil z vednostjo uradne Bolgarije in da se je Bolgarija izdajalsko obnešala proti Rusiji. Vsled tega je Rusija stavila Bolgariji stroge zahteve, in sicer naj Bolgarija sestavi novo vladu. Ta zahteva je ruska specialiteta. Pribijemo, da je ta vest v ruskih listih pasirala rusko cenzuro. Rusija zahteva vladu, na čelu katere naj bi bil Malinov, znan pristaš ruske politike. Kam bi prišle, vprašuje imenovani rumunski list, majhne države, če bi se uresničilo umešavanje take velesile? Potem ne bi bile samostojne, ampak sužnje velikih držav. Zato smatramo te zahteve za sramotne, ker, kar je danes mogoče za Bolgarijo, to bi se moglo jutri dogoditi tudi Rumuniji.

Vojska z Rusi.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Uspehi severozahodno od Užoka.

Dunaj, 14. aprila. Uradno se poroča: Splošen položaj je neizpremenjen.

Na karpatski fronti so se večji del vršili le boji s topovi. Severozahodno od užoškega prelaza sta hrabra gorska pešpolka št. 19 in št. 26 z napadom osvojila neko pred dnevi od Rusov zasedeno postojanko v njeni polni razsežnosti.

V jugovzhodni Galiciji in v Bukovini je mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Neizpremenjen položaj.

Berlin, 14. aprila. Veliki glavni stan: Položaj na vzhodu je neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKA POROČILA.

Kodanj, 14. aprila. Ruska uradna poročila priznavajo, da stoje Rusi skoro povsod onstran karpatske meje na galiških tleh, dejstvo, katero ruski generalni štab utemeljuje z nenadnimi ojačenji sovražnika.

»Nowoje Wremja« poroča, da so v bojih na Poljskem padli skoro vsi aktivni častniki ruske garde.

London, 14. aprila. Posebna brzogajka iz Pterograda potrjuje, da so se ruske operacije v Karpatih ustavile. Vzroke so iskali v tem, da so se pojavila nova avstrijska in nemška ojačenja.

X X X

»Pester Lloyd« piše: Ruski štab priznava v svojih poročilih, da se Rusom kljub ponovnim napadom ni posrečilo osvojiti užoški prelaz; to utemeljujejo s tem, da so višine severno od prelaza zasedene od močnih avstrijskih čet. Nadalje priznava rusko uradno poročilo, da so avstrijske čete dne 9. aprila z naskokom vzele višino 992 severno od Tuholke. Rusi so imeli to v dolini reke Opor ležečo postojanko zasedeno od srede februarja. Na nekaterih točkah so avstrijske čete v svoji protiofenzivi prodrle že 25 km daleč onstran karpatskega grebena.

Rusko uradno poročilo v soboto 11. aprila se glasi:

Včeraj v petek smo zahodno od Njemena ob jutranji zori napadli nemške postojanke med Kalvarijo in Ludvinovem in smo v ljutih bajonetnih bojih vzeli dve vrsti strelskih jarkov.

V Karpatih smo v smeri na Mezö Laborcz prešli iz postojank pri Kabalovcah v ofenzivo. Došli smo v Viravo. V smeri proti Rostoku je sovražnik dobil znatna ojačenja. V četrtek je napravil trdovratne protinapade, katere smo odbili. Ofenziva v smeri Nijna Dastuszica—Volosate—Bukovec se nadaljuje v južni smeri v kljub skrajno neugodnim krajevnim razmeram. Skozi dva metra visok sneg so naše čete na raznih krajih prodrle do pet vrst pred prelazom Užok.

Pri Rosochaču in Rozjanki je sovražnik dvakrat napadel. Iz ostale fronte nič pomembnega.

X X X

POLOŽAJ V KARPATIH.

»Frankfurter Zeitung« od 13. aprila prinaša sledečo na podlagi naših in ruskih uradnih poročil prav dobro sestavljeno sliko o našem položaju v Karpatih.

Januarja meseca se je nemškim in avstrijskim četam posrečilo začeti na celi karpatski fronti z ofenzivo, ki je potisnila na ogrska tla došlo rusko armado na gališko stran. Koncem istega meseca je pa ofenziva ponehala, ker so hude nevihte in viharji ovirali tempo našega prodiranja. To priliko so Rusi izrabili, da so zbrali velika ojačenja. Sredi meseca februarja so se začeli boji iznova. Na skrajnem desnem krilu so dosegli zavezniški lepe uspehe, tako da so se Rusi umaknili iz zasedene Bukovine, ki je do danes do malega prosta Rusov. Istočasno so zvezne čete prodirale z Ogrskega preko Jablonice v vzhodno Galicijo, zasedle Nadvorno in Kolomejo in se pripravljale, da ogroze še severnejše ruske postojanke. Na bolj proti zapadu ležečem bojišču ofenziva na pridobitvi ozemlja ni tako napredovala, pač pa je prisilila sovražnika, da opusti nekatere važne točke.

Začetkom marca so pa Rusi zbrali tako velikanske čete, da so mogli podvzeti protiofenzivo. Svojo glavno moč so zastavili najprej proti Bukovini in pa proti četam, ki so prodirale preko Jablonice in ogrožavale ruski bok. Zavezniški, med katerimi je bilo na tem prostoru lepo število nemških čet, so vzdržali sovražni napad, morali pa so ustaviti svoje prodiranje, tako da stoje sedaj na črti Nadvorna—Zaleszyki—Črnovice; oboje postojanke, naše in ruske, so tu trdnjavsko utrjene.

Zdi se, da so se Rusi za enkrat odrekli svoji želji po Bukovini. Naperili pa so svoje napade z vedno večjo močjo proti pravim karpatskim postojankam. Tam se dajo razločevati trije odseki, izmed katerih so Rusi napadali sedaj tega, sedaj onega. Napade so izvrševali s silovitostjo, ki ne pozna nobenega varčevanja z ljudmi, kakor prvokrat pred Przemyslom, kar je napolnilo vse opazovalce z začudenjem. Šele ko je po padcu Przemysla postala nanesen znatna ruska armada prosta in so Rusi lahko upostavili krajevno si blizu ležeče rezerve, dočim zavezniški niso razpolagali z jednako močnimi rezervami, se je posrečilo Rusom v drugi polovici meseca marca potisniti zavezniške v defenzivo, po dveh tednih pa jih prisiliti, da nekatere postojanke opuste in se umaknejo malce nazaj. Nemška ojačenja pa so obojestransko moč zopet izravnavala, tako da je bilo mogoče v naslednjih dneh zopet doseči na več mestih znatne uspehe.

LISTEK.

Slovenski junaki.

»Ko bi vaših »halamutov« ne bilo!«
Računski podčastnik 97. pešpolka 4. stot., gospod Franc Lapajne je pisal o Veliki noči gosp. kontrolorju Ivanu Tušarju v Idriji naslednji dve vojno-poštni dopisnici:

Velikanoč 1915.

Spoštovani gospod kontrolor! Pri-srčna hvala za razglednico. — Prazni-ke imamo lepe, a žalostne. Solnce topi zadnje ostanke snega. Navsezgodaj nas je že pozdravil zrakoplov in dopoldne drugi. Tudi to noč so pokale puške in mine, čež dan se pa oglašajo topovi. Naše strojne puške delujejo grozno; Rusi mislijo, da jih ima vsak naš polk šestinašest. »Ko bi vaših »halamutov« ne bilo, bi bili mi že davno v Budimpešti, a kar ti delajo, je pa strah božji!« — tako pravi ruski ujetniki. Dne 24. in 25. pr. sta naš polk napadla ruska 191. in 192. polk. Po ujetnikih se je do-gnao, da je imel 191. polk nad 2000 mož izgub, naš pa samo 3 mrtve in 8 ranjenih. Iz tega se vidi kako brezov-zirno poveljujejo ruski poveljniki svoje moštvo pod naše »halamute«. Ali bodo dajali komu odgovor? Zdi se mi, da bo po vojni morala Rusija prestatiti še

strašnejšo vojno: veliko krvavo revo-lucijo.

6. aprila 1915.

Spoštovani gospod kontrolor! Ve-likonočni prazniki so minuli; oba dne-va je opravil naš kurat sv. mašo: v ne-deljo na hribu za strelskimi jarki na-šega polka, kamor je poslala vsaka stotinja deputacijo, včeraj pa tu v vasi, kjer se nahajajo med drugimi tudi naši gulaškanoni. Naše molitve ni nič motilo, vsak je lahko molil k nebeški Materi za svojo zemsko mater in do-movino. — Včeraj popoldne smo imeli mnogo smeha: mladi fantje so hodili po vasi in kjer so dobili kako dekle, so je prišli in vili nanje tri vedra mrzle vode. Pravijo, da delajo to v spomin na prvo Velikonoč, ko so Judje obličali prve Kristjane, ker so le-ti trdili, da je Kristus od mrtvih vstal. — Te dni je bilo zopet razdeljenih nekaj hrabrost-nih svetinj. Vsega skup je bilo dosedaj moštvo naše 4. stotnije razdeljenih 38 svetinj, in sicer: 1 zlata, 20 srebrnih I. in 17 srebrnih II. razreda. Odlikovan je tudi skrbni naš poveljnik g. nad-poročnik Radečglia. Naša stotinja je ena prvih pri polku; zlata vredni ljudje, ki pred sovražnikom še niso bežali, če jih je tudi napadel z desetkratno premoč-jo. — Predvčerajšnjim sem Vam pisal, koliko izgub je zadal sovražniku naš polk dne 24. in 25. marca; v teh izgubah je vstetih 694 ujetnikov, ki so jih naši

fantje takrat ujeli. »Heil 97.« je zakli-cal general, ko smo mu jih pripeljali. — Pristrčno Vas pozdravlja udani F. L.

Požrtvovalen strežnik.

Neštevilni so zgledi požrtvovalnega delovanja naših sanitetnih vojakov. Izpo-stavljeni istim nevarnostim kakor borilci, neumorno vrše svoje težke rešiteljske dolž-nosti. Izmed nešteti slučajev tihega jun-aštva, ki se dogajajo dan na dan, bodi kot zgled, navedemo le delovanje četovodje (sanitetnega podčastnika) Antona Šolarja 47. pešpolka. Šolar se je tokom cele seda-nje vojne izkazal kot vrl in zanesljiv pod-častnik. V najlutejšem sovražnem pehot-nem in artiljerijskem ognju je spravljal tež-ko ranjene iz bojne črte, jih odpravljal na varno in jim nudil prvo pomoč Nekega dne je sam prinesel iz rojne črte dva težko ra-njena vojaka, ker je njegovega pomočnika medpotoma zadela krogla ter je obležal. Komaj je spravil ranjenca na pomočno po-stajo, ko so začele granate udarjati v hišo, v kateri so bili ranjenci, ter jo napol poru-sile. Z naporom vseh sil se je sedaj Šolar prizadeval, da bi rešil težko ranjene iz ne-varnega položaja. S smrt zaničujočo sme-lostjo je vedno zopet hitel v ogroženo hišo in odnašal svoje varovance do gozdnega roba, kjer so bili na varnem. Tudi izven boja se je izkazal kot zvest strežnik; z največjim požrtvovanjem in ne ozirajoč se na lastno življenje, je Šolar stregel na ko-leri obolelim vojakom. V priznanje mu je

bila podeljena srebrna hrabrostna svetinja I. razreda.

Iznajdljivi naši vojaki.

Martin Sirc z Visokega, ki se nahaja v boju v Karpatih, ni imel papirja, da bi pisal domu. V karpatskih gozdih morajo biti obilne breze. Ta vojak olupi brezovo kožo, odreže notranjo gladko, papirju po-dobno kožo v velikosti bojne dopisnice in piše svojemu prijatelju županu na Viso-kem, da se nahaja tam v Karpatih zdrav v boju zoper Ruse. Ta dopisnica je prišla kot druge vojne dopisnice na župana Okorna na Visokem, katero hrani kot vojni spomin.

Skupni grob 18 slovenskih junakov.

Na vrhu griča blizu mesta N. stoji križ iz brezovega lesa. Ta skromni križ znači grob, v katerem počiva 18 slovenskih fan-tov 17. pešpolka, ki so v junškem boju dali življenje za domovino. Skupaj so se borili, skupaj počivajo v miru. Pomladno solnce lije svoje gorke žarke na križ in go-milo in kliče iz s krvjo namočenih tal cvet-ke, ki sedaj krase grob slovenskih junakov in njegovo okolico. Veter se poigrava nad njimi in jim šepče slavna dela padlih slo-venskih sinov. Ta dela ne bodo pozabljeni in bodo živela, ko bo že davno strohneli brezovi križi na njihovem grobu. Da se pa ohranijo v častnem spominu tudi njihova in vseh drugih naših padlih junakov imena — to bodi naša skrb.

V gozdnatih Karpatih niso mogli Rusi proti žilavim nemškim četam v ogrski dolini ničesar opraviti. Zadnji dnevi so prinesli Nemcem celo znaten ofenziven uspeh, ker so z naskokom vzeli važno postojanko, za katero so se bojevali več mesecev. Dalje proti zapadu je prelaz Užok še v avstrijskih rokah, zdi se pa, da se je Rusom posrečilo na nekaterih mestih prodreti v unško dolino. (Isto poročila tudi »Corriere«. Op. ur.) Ruski napadi na užoško sedlo samo pa, čigar posest je odločilnega pomena za prehod preko gorovja na tem mestu, so bili vedno odbiti.

S tem delom fronte je v zvezi središče karpatskih bojev, to so vzhodni Beskidi, kjer je najvažnejša točka lupkovsko sedlo. Položaj v Beskidih ni čisto jase, ker je svet tukaj raztrgan, kakor nikjer drugod. Zato je tam možna fronta podobna mnogokrat prelomljeni črti in se vedno premika. Gotovo pa je, da so Rusi na tem prostoru zasedli najsevernejše višine in prišli na ogrsko zemljo, potem ko so vrgli polk za polkom nad avstrijsko fronto in uporabili istotam znatne dele przemyslske oblegovalne trdnjave. To se jim je posrečilo toliko lažje, ker so jim delo olajšali ruski uspehi na zapadno odtočnem ležečem sosednem prostoru, da bi bili lahko prišli avstrijske postojanke na Lupkovo v boku. Zato je bilo prav, da so se Avstriji nekoliko umaknili. Ker so pa kmalu posegla nemška ojačenja vmes, so dosegli zavezniki na višinah vzhodno od laborške doline zopet uspehe, katerih pomen za nadaljni razvoj bitke pa še ni razviden, a rusko prodiranje so gotovo ustavili.

V zapadnem delu vzhodnih Beskidov so Rusi obdržali svoje postojanke v duklanski zaseki tudi za časa zavezniške ofenzive, ker so se tam trdnjavsko utrdili. Tako so lahko ogrožali iz boka vzhodno od njih prodirajoče zavezniške. Silen naval, s katerim so Rusi iz duklanske zasede — vrata na Ogrsko — vedno in vedno napadali, je prisilil tudi tu zavezniške, da se nekoliko umaknejo. Najbližji cilj ruskih napadov pa, to je mestice Bardjevo, ki ima strateški pomen zato, ker je tam konec železnice, je še v posesti zaveznikov. Sicer so Rusi že parkrat oznanili v svojih listih, da bodo mestice vsak čas vzeli, toda zavezniške so našli dovolj časa, da so svoje tamošnje postojanke znatno utrdili.

KARPATSKI BOJI.

Berlin, 14. aprila. »Tageblatt« poroča: Položaj na karpatski fronti je ugoden, četudi deževno vreme ovira operacije. Nemška južna armada, ki je sestavljena iz avstrijskih in nemških čet, je v boju. Zahodno od Užoka in vzhodno od Virave so zavezniški odbili sovražne napade.

MIR NA SEVERNEM BOJIŠČU.

Budimpešta, 15. aprila. »Az Estu« poroča: Ne samo velikanske ruske izgube, ampak tudi sedaj nastalo neugodno vreme je napravilo na severnem bojišču mir. Po došlih poročilih miruje boj ne samo v Karpatih, ampak tudi v Galiciji in na Poljskem. Razen manjših artiljerijskih bojev in bojev prednjih straž se ni ničesar dogodilo. Poroča se, da boj v Karpatih popolnoma miruje.

VLOGE SE MENJAJO.

Milan, 14. aprila. »Corriere della Sera« piše o vojnem položaju v Karpatih, da se je veliki ruski naval, ki se je razvil po padcu Przemysla, zrušil še pred kakim večjim uspehom. Vidno se obrača vojna sreča zavezniškim avstrijsko - nemškim četam. Zadnja poročila ruskega vojnega vodstva je namigavajo, da se Rusi na posameznih točkah že nahajajo na obrambnem stališču vsled avstrijske protiofenzive.

NA SAROSKI ČRTI POPOLN MIR.

Eperjes, 14. aprila. Zadnjih 48 ur je vladal na celi saroski črti popoln mir. Rusi niso poskusili niti z enim napadom. V zadnjih bojih na črti Saso—Radoma nad 2000 padlih vojakov je še nepokopanih.

ŠVICARSKA SODBA O POLOŽAJU V KARPATIH.

Basel, 14. aprila. Vojaški sotrudnik »Baseler Nachrichten« se peča z bojnimi dogodki na vzhodu, osobito v Karpatih. Primerja uspehe zadnjih tednov po uradnih vojnih poročilih obeh strank in izvaja: Bitka v Karpatih se še vedno ni odločila. Pač so Rusi na zahodnem krilu na boljšem, a avstro-ogrski odpor je tudi vedno hušji. Splošen položaj bi pa Rusom ne dopustil, da bi brezobzirno prodirali proti črti Košice—Ungvar, četudi bi Nemci in Avstrijci popolnoma izpraznili zahodni del Karpotov, ker bi morali še vedno prekoračiti nad 60 kilometrov. Razvrstitev Avstrijcev in Nemcev v zahodni Galiciji ob Dunajcu in v vzhodni Galiciji naravnost vabi k dvakratni obkolitvi, če bi Rusi šli iz Karpotov. Ne more se tudi misliti na to, da bi se vojni vodstvi Nemcev in Avstrijcev omejili na to, da se enostavno počez ustavita ruskemu sunku v Karpatih. Tu se mora marveč pričakovati, da poizkusijo

s kakimi operacijami rešiti napeti položaj, a kako, se še ne more poizvedeti.

NAŠI LETALCI NA DELU.

Budimpešta, 14. aprila. »Az Est« poroča iz Ungvarja: Naši letalci so večerj poldrugo uro krožili nad severnimi črtami in so natančno dognali ruske postojanke.

USPEŠEN KONEC KARPATSKIH BOJEV.

Dunaj, 15. aprila. Vojni poročevalci poročajo: Z osvojitvijo višine Czeremcha po brigadi polkovnika barona Dürfelda je zadnji boj zmagovitega borenja v Karpatih za nas ugodno končan. Načrt ruskega velikega kneza Nikolaja, da bi z ogromnim pritiskom prodrl karpatsko fronto in pešal ruski »parni valjar« na Ogrsko, se je izjalovil.

× × ×

PRZEMYSL IN LVOV.

Krakov, 14. aprila. Przemysl je določen, da postane glavno mesto gališke generalne gubernije. »Ruski Invalid« poroča, da so Rusi pričeli Przemysl utrjevati za slučaj, če bi ga napadli Avstrijci. Lvovski poluradni »Prikrpatskaja Rusj« piše, da je železniška uprava dovolila prost uvoz živil iz Rusije tudi v osebnih vlakih, da se omeji dreginja. Civilni promet na železnicah so otvorili s 23 železniškimi postajami.

OBSOJENI PLENILCI.

Krakov, 14. aprila. Po večdnevni razpravi je bilo obsojenih 24 oseb v ječo treh mesecev do enega leta, ker so skupno z ruski vojaški oplenili posestvo grofa Wodzicega. Sodišče je dovolilo obsojencem, da smejo nastopiti kazni čez tri mesece, da lahko še prej obdelujejo polje.

× × ×

ZALESZYCYKI V NAŠIH ROKAH.

Budimpešta, 14. aprila. »A Nap« poroča iz Dornawatre: Mesto Zaleszycki je že tri dni v naših rokah.

Mesto Zaleszycki leži ob Dnjestrju na gališki strani severne bukovinske meje.

NAŠE ČETE V BESARABIJI.

Črnovice, 14. aprila. Boji v vzhodni Bukovini so za nas zelo uspešno potekli. Naše čete so prekoračile rusko mejo in se nahajajo na besarabskih tleh.

Z NAŠIMI ČETAMI V BESARABIJI.

Budimpešta, 15. aprila. »Az Estu« poroča njegov poseben poročevalec: Z ruske zemlje pošiljam to brzojavko, z velikim veseljem, da sem mogel po žmagoslavskih bojih naših čet stopiti na sovražno ozemlje. Nahajam se v strelni črti. Naša pozicija od Pruta do Dnjestrja je nezavzetna. Naskok na njo bi se mogel izvršiti le z nezasišano premočjo in velikanskimi izgubami. Vsled teh razmer je razumljivo, da le vsakih deset minut žvižga čez našo postojanko kak šrapnel. Naša dobro zakopana artiljerija je ravnokar uničila dve ruski topniški postojanki. Naše prednje straže krožijo po brezpotnih gozdovih in močvirjih v Besarabiji.

× × ×

RUSKI DAR NADVOJVODI JOSIPU.

Nadvojvoda Josip je dobil na severnem bojišču nenavaden dar. Na velikonočno nedeljo se je vzdignil iz ruskega okopa vojak z belo zastavo in brez puške se približal našim vojakom, ki so ga odpeljali k poveljniku. Ruski vojak je izročil poveljniku nadvojvodi Josipu dva zajca in listek, na katerem je bilo zapisano: »Želimo slavemu nasprotniku vesele praznike.« Nadvojvoda Josip je pogostil ruskega vojaka in mu daroval 200 cigaret, nato pa se je Rus vrnil v svoj jarek.

× × ×

RUSI O HINDENBURGU.

Petrograd, 14. aprila. Poročila s poljskega bojišča soglašajo v tem, da Hindenburg pripravlja velik udarec. Pred vsem kaže na to okoliščina, da je suvalski guverner dal izprazniti več mest. Nemška armada zadnje tedne razvija v avgustovskem gozdu, pozorišču poraza 10. ruske armade, mrlišno delavnost. Pravtako ob jezeru Wigry, južno od Suwalkija. Nemci so napravili močne utrdbe. Končno se poroča, da je bil 10. april osemdeseti bojni dan na 110 km dolgi karpatski fronti.

MIR NA VZHODNO-PRUSKI MEJI.

Stockholm, 14. aprila. »Novo Vreme« poroča: Operacije na vzhodno-pruski meji so zdaj skoraj popolnoma prekinili. Kot vzrok navajajo, ker že več dni neprestano dežuje in zavira neugodno vreme tako operacije Rusov kakor tudi Nemcev.

× × ×

VELIKI KNEZ NIKOLAJ RESNO OBOLEL?

Berolin, 14. aprila. »Lokalanzeiger« poroča: Čuje se, da je ruski vrhovni poveljnik, velik knez Nikolaj Nikolaevič, resno obolel. Veliki knez že več let bolega na jetrih. Bolezen se je pa zadnji čas zelo poslabšala. Ker je po-

zval k sebi enega prvih kirurgov, skle-pajo, da gre za raka.

RUSKE ČASTNIŠKE IZGUBE.

Kolin, 14. aprila. »Kölnische Zeitung« poroča s švicarske meje: Od začetka vojske do 20. marca objavljenih 250 izkazov izgub za ruske častnike obsegajo po statistiki lista »Ruski Invalid« 71.608 imen. Mrtvih in pogrešanih je 18.622 častnikov, ostali so ranjeni.

PROTI NEMSKIM IN NAŠIM DRŽAV-LJANOM V PETROGRADU.

Krakov, 14. aprila. »Kurier Warszawski« poroča iz Petrograda, da je ukazal župan takoj prijeti vse nemške in avstro-ogrške državljane, ki so se vrnili v Petrograd. Vilnska »Weckernaja Gazeta« poroča, da je pozvala policija vse trgovce in tvorničarje, naj ne vporabljajo državljanov držav, s katerimi se Rusija vojskuje, v svojih podjetjih.

NOVI NEMSKI POSLANIK V STOCKHOLMU.

Stockholm, 14. aprila. Včeraj je kralj v slovesni avdijenci zasljal nemškega poslanika barona Luciusa pl. Stoodten. Po oficijelni avdijenci je kralj zasljal nemškega poslanika v zasebni avdijenci.

Splošen položaj na vzhodnem in zahodnem bojišču zadovoljiv.

Berolin, 14. aprila. (K. u.) Na mero-dajnem mestu sodijo o položaju na vzhodni bojni črti tako na avstro - ogrski kakor na nemški strani, da je dober. Na karpatski bojni črti nadvladujejo zavezniški položaji. Vzhodno od doline Laborce, v okolici sedla Užok in v dolini Ondava so napredovale nemške in avstro-ogrške čete. S splošnim položajem smo lahko zadovoljni. Tudi razmere na zahodni bojni črti med rekama Maas in Mosel so zadovoljive.

V Nemčiji ne podaljšajo črnovojniške dolžnosti.

Berlin, 15. aprila. Oficijozno se izjavlja, da ne nameravajo razširiti črnovojniške dolžnosti, ki obsega v Nemčiji 45. leto starosti.

Nemčija ima še veliko rezerv.

Vojaški kritik »N. R. Couranta« piše o položaju med drugimi: Lahko računamo s tem, da ima Nemčija še veliko rezerv, katere bi lahko poslala na zapadno bojišče, pa tega ne stori vsled negotovega stališča »začasnih nevtralcov«. Predvsem ji dajo misliti vesti, da je Italija sklenila sporazum s Srbijo. Prepričani smo, da ob morebitnem izbruhu vojne Nemčija svoje zaveznice Avstrije ne bo zapustila.

Žrebanje velike loterije „Slovenske Straže“ v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih junakov in invalidom, že meseca maja.

Jakoj kupite srečke!

Hrvatska vprašanja.

11. t. m. so se v Zagrebu posvetovali hrvatski člani skupnega državnega zbora o splošnem položaju. Navzočih je bilo do 20 poslancev. Razpravljali so o zasedanju ogrskega državnega zbora, ki se prične 19. t. m. in sklepali, kakšno stališče naj zavzamejo glede na skupne zadeve. Pred vsem je šlo za predlog finančnega ministrstva o ustanovitvi središča denarnih zavodov, ki naj bi poslovalo tudi na Hrvatskem in v Slavoniji. Izrazili so se pomisleki proti predlogu in izrazila želja, naj hrvatska delegacija sporazumno z banom nastopi zato, da se reši ta zadeva primerni hrvatski samoupravi v korist Hrvatov. Končno še niso sklepali, ker se hočejo še sporazumeti z banom, ki se ni udeležil posvetovanja. Glede na nameravano predlogo ogrske vlade o podaljšanju finančne nagodbe med Hrvatsko in Ogrsko, ker poteče sedanja časna nagodba 30. junija, se je želelo, naj vprašanja ne reši samo skupni državni zbor, marveč tudi hrvatski sabor. Z ozirom na sedanje razmere pa ni verjetno, da se skliče hrvatski sabor še pred 30. junijem. Zda gre za to, kakšno stališče naj zavzame hrvatska delegacija nasproti tej predlogi v skupnem državnem zboru. Temeljito so se pečali v vprašanem, a sklepali niso, ker se

hočejo prej sporazumeti še z banom. Vsekakor se že zdaj lahko trdi, da ne skličejo hrvatskega saborja.

Nemiri na Portugalskem.

Genf, 14. aprila. »Newyork Herald« poroča, da so v Lizboni prišli 50 monarhistov, ki so hoteli zasesti ladjedelnico.

Italija.

AVSTRIJA IN ITALIJA.

»Münchner Neueste Nachrichten« poročajo iz Turina: V »Stampi« poslanec Cirimeni vnovič konstatira, da bodo pogajanja z Avstrijo najbrže privedla do ugodnega konca.

ITALIJANSKO-TURSKI ODNOSAJI.

Rim, 14. aprila. Midhat Sukri bej, glavni tajnik komiteja za edinost in napredek, in poslanec Carasso effendi sta se včeraj pred odhodom na Dunaj zadovoljivo izrazila o utisih, ki sta jih dobila v Rimu. Prepričala sta se, da imata Turčija in Italija obsežne skupne interese, ki bodo v kratkem privedli do sadupolnega sporazuma. Vesti o nameravanem separatnem miru porte so nesmiselne. Turčija je dobro premišljeno pričela vojsko in bo brezpogojno vzdržala do konca.

VELIKI PLAZOVI V JUŽNI ITALIJI.

Rim, 14. aprila. Na Monte Foy ob progri Neapelj—Potenza so se odrgali plazovi v obsegu 6 kilometrov. Odršana zemlja obsega dva milijona stirijskih metrov. Zemlja je na več krajih visoko zasula železniško progjo. Ustaviti so morali promet.

VISOKI ITALIJANSKI ČASTNIK O BOJNEM POLOŽAJU NA BOJIŠČU.

Curib, 14. aprila. »Neue Zürcher Ztg.« objavlja, da je izjavil neki visoki italijanski častnik: Govorice o posebnem miru med Avstro-Ogrsko in Rusijo so nesmiselne. Vojaški položaj Rusov je resno ogrožen po avstro-ogrskem krilu pri Užoku. Izključeno ni, da Hindenburg svojo postojanko ob vzhodno-pruski meji tako močno utrdi, da lahko prihiti z nemškimi četami na pomoč avstro-ogrskim četam. Jedro vojaškega položaja se nahaja zdaj v Belgiji, ki so jo Nemci strašno utrdili. Izid vojske je odvisen od materialnega in moralnega položaja v notranjosti dežel, ki se udeležujejo vojske.

Proti velikonočni poslanici papeža.

London, 14. aprila. Jutranji listi izražajo v uradnih člankih svoje nezadovoljstvo v velikonočni poslanici papeža Ameriki, od katere se boje, da jo bodo v Ameriki smatrali kot svarilo proti izvažanju vojnega materiala. »Times« pišejo, da je breztaktno, da si je papež za tako važen pogovor izbral nemško - ameriškega častnikarja, med tem ko se »Daily Telegraph« obrača proti mnenju, da je došel trenutek za mirovno posredovanje.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Ponesrečeni francoski napadi.

Berolin, 14. aprila. Veliki glavni stan: Ponočni sovražni napad pri Bery-au-Bac se je izjalovil.

Severozahodno od Verduna so Francozi včeraj proti naši črti vporabljali mine, ki razvijajo močno rumen dim in zadušljive pline.

Med rekama Maas in Mosel so se boji nadaljevali. Z močnim napadom na črto Maizerey—Marcheville so Francozi na neki ozki točki pri Marcheville vdrl v naše postojanke, iz katerih smo jih pa s protinapadom kmalu vrgli. Na ostali fronti se je napad zrušil že pred našo postojanko.

Med Combresom in St. Mihielom so se včeraj vršili le artiljerijski boji. V gozdu Ailly smo odbili tri sovražne napade. Napad na obeh straneh ceste Essey—Flirey se je zahodno od te ceste izjalovil, vzhodno je pa privedel do bojev mož proti možu, v katerih so naše čete nadvladoval.

V gozdu Pretre ni bilo nobenih bojev. V Vegezh se je ponesrečil francoski napad proti Schnepfenriethkopfu jugozahodno od Metzeral.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Ponedeljek 12. aprila ob 3. uri popoldne.

Ne poroča se o kaki infanterijski akciji tekom včerajšnjega dneva. V Belgiji ob Eneri med Oiso in Aisno in v Champagni kanonada na obeh straneh. Med Mozo in Mozelo smo se organizirali v doslej osvojenih postojankah. Sovražnik ni napravil nobenega protinapada. V soboto smo v gozdovih Ailly in Le Pretre uplenili pet strojnih pušk in 1 metalca bomb.

Ob 11. uri ponoči:

Pa Les Epargues v noči od 11. na 12. aprila precej živahna kanonada. Zjutraj ob pol petih so Nemci napravili protinapad, pa so bili odbiti. V aillyskem gozdu

v okolici Flireyja ljuti artiljerijski boji brez infanterijskih bojev. V gozdu Le Pretre je sovražnik dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer poskušal naskok od severozahodne strani sela Reserve en Quart, pa smo ga z lahkim zlomili. Tekom 12. aprila smo prepodili Nemce iz dela predkratkim osvojenih jarkov, kamor se jim je posrečilo prodreti.

V noči od 11. na 12. aprila je nemška zračna ladja ob pol dveh zjutraj vrgla 7 bomb na Nancy, od katerih je ena padla v bližini meščanske bolnišnice, druga blizu neke šole. Na dveh krajih je nastal ogenj, katerega se je takoj pogasilo.

Velika bitka na zahodu.

Rotterdam, 14. aprila. »Reuter« poroča iz Rima: Velika bitka na zahodnem bojišču, ki so jo pričakovali meseca majnika, se po poznejših uradnih poročilih gotovo ne bo bila pred junijem, če ne še pozneje.

Sovražni letalec vrgel štiri bombe v Stockbach.

Karlsruhe, 14. aprila. (K. u.) Včeraj dopoldne je letal nad raznimi kraji v južnem Schwarzwaldu neki sovražni letalec, ki je vrgel v Stockbach štiri bombe.

Zrtve zračnega obstreljevanja Nancyja.

Magdeburg, 13. aprila. »Magdeburgische Zeitung« poroča iz Ženeve: Glasom vesti iz Liona je bilo pri obstreljevanju Nancyja od strani nemških aeroplanov 18 oseb ubitih, ranjenih pa nad 30.

K uporu v Indiji.

Turin, 13. aprila. Profesor Nazzaro, ki se je vrnil s svojega potovanja po Orientu in Aziji, ob kateri priliki je bil tudi v Singapore, pripoveduje o uporu tamšnjih indijskih čet te-le podrobnosti: Čete, ki so imele stražiti ujetniški tabor v Singapore, v katerem se je nahajalo kakih 400 Nemcev in Avstrijcev, so tabor odprle. Preje so pa pomorili svoje častnike. Ker so se ostale domače čete v Singapore pridružile upornikom, navzoče angleške čete so bile pa preslabe, da bi vdušile vstajo, so iz Saigona poklicali na pomoč francoske in japonske križarke. Čete, ki so delale red, so imele z upornim moštvom več bojev na ulicah. Upor je bil izbruhnil v 5. Maharadša Native Light pešpolku. Ko so uporniki videli, da so v manjšini, so zbežali. Zasedovali so jih do divjih indijskih gor in dolin.

Rim, 14. aprila. »Corriere della sera« poroča: V Indiji se pričakuje velika, splošna vstaja. Indijci in mohamedanci se nameravajo skupno upreti Angliji. Položaj je splošno zelo nevaren.

Anglija odpošlje v Indijo evropske čete.

Rim, 15. aprila. »Corriere della sera« poroča, da mora z ozirom na pričakovano veliko vstajo v Indiji Anglija hitro poslati evropske čete v Indijo.

Sestanek angleškega kralja in francoskega predsednika.

Rotterdam, 15. aprila. Angleški listi pišejo, da se namerava angleški kralj Jurij sestati s francoskim predsednikom Poincarreje mv navzočnosti Kitchenerja in Joffreja.

Povišanje plač vojakom na Angleškem.

Amsterdam, 15. aprila. Angleška vlada je povišala za 2 šilinga plačo onim vojakom, ki so po 1. aprilu vstopili v armado.

Angleška poziva svoje uradnike.

London, 14. aprila. (Kor. urad.) »Times« poročajo: Čuje se, da bo angleška vlada v kratkem pozvala vse za vojno sposobne državne uradnike, naj vstopijo v armado.

Draginja kruha v Londonu.

London, 14. aprila. (Kor. ur.) »Times« poročajo, da se bo prihodnji ponedeljek v Londonu podražil kruh na 8 in pol penc za 4 funte.

Neka nevtralna velesila proti Angliji.

Kolin, 14. aprila. Madridski poročevalec »Köln. Ztg.« poroča: Neka nevtralna velesila prve vrste, ki je napravila dozdej Angležem veliko uslug, je vzvoljena, ker postaja Algiciras vedno bolj odvisen od Gibraltarja in ker so tam zadnje čase nakopčili skoraj ves na španskem izkopani premog, ki je namenjen angleškemu brodogradu. Tista velesila, ki ji je angleška politika vzor, je zdaj pozvala špansko vlado, naj zasede Tanger in grozi, da to sama stori, če bi se Španka obotavljala, ker ne more dopustiti, da se Anglija ustali na obeh straneh vhoda v Sredozemsko morje in postane premočna in njem.

Generalni kongres Poljakov v Kodanju.

Dunaj, 14. aprila. »Rječ« poroča iz Varšave, da je objavil »Kurjer Warszawski« članek, ki predlaga, naj se skliče v Kodanju generalni kongres Poljakov, ki naj bi se ga udeležile vse stranke,

Boj za Carigrad.

PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 14. aprila. (K. u.) Glavni stan poroča: Nekaj sovražnih opazovalnih ladij je včeraj pol ure brezuspešno obstreljevalo izven Dardanel naše baterije ob vhodu v morsko ožino. Eno sovražno oklopno in eno torpedovko so naši topovi zadeli.

Carigrad, 14. aprila. (K. u.) Včeraj se je hotela neka sovražna ladja približati vhodu v morsko ožino. Naše baterije so jo takoj prepodile.

KAJ PRAVIJO RUSI K OBSTRELJEVANJU DARDANEL.

Komunike glavnega štaba poroča: Dne 28. marca je črnomoško brodogrsko bombardiralo zunanje forte na obeh straneh Bospora. Na podlagi opazovanj, napravljenih od vojnih ladij in s hidroplanov, so strelili dobro zadeli svoj cilj. Ruski zrakoplovci so leteli nad bosporskimi baterijami, pregledali položaj in metali bombe. Sovražnik jih je hudo obstreljeval s topovi in puškami, a brez uspeha. Turške torpedovke, ki so hotele prodreti iz Bospora, so bile zavrnjene. Velika turška transportna ladja, ki je hotela z vso silo pobegniti v Bospor, je bila od nas razstreljena.

157. SLOVANSKA POJEDINA V PETROGRADU.

»Nowoje Zveno« poroča, da so na 157. slovanski pojedini sklenili sledeče: Bližnji dogodki velike vojske stopajo v ospredje z glavnim vprašanjem Carigrada. Carigrad in morska ožina morata biti ruska. Sveti naj se zopet križ na sv. Sofiji.

GRŠKE ČETE NA OTOKU LEMNOS.

Magdeburg, 13. aprila. »Magdeburgische Zeitung« poroča iz Aten: V nedeljo je odplul na otok Lemnos oddelek grških čet, ki bo tam opravljal stražno in policijsko službo ter napram angleško-francoskemu brodogradu, ki je zasidrano ob otoku Lemnos ter bo predstavil grške nadvlade nad otokom.

GRŠKI ZUNANJI MINISTER O POLITIKI GRŠKE.

Kodanj, 14. aprila. (Kor. urad.) Atenski dopisnik lista »Politiken« se je razgovarjal z grškim zunanjim ministrom Zographosom, ki je izjavil, da se Grška upira izkušnjam zasledovati tako politiko, ki izgleda trenutno sijajno na zunaj. Vlada uravnava svojo politiko z dveh vidikov in se ozira na bolgarsko nevarnost in na usodo tistih Grkov, ki se nahajajo pod tujo vlado. Minister je zelo obžaloval tisto politiko, ki je povzročila, da je odstopil iz političnega življenja Venizelos in je izjavil, da tako on kakor tudi vsi njegovi tovariši store vse, da pomirujejo javno mnenje in da zberejo vse stranke. Razburjeno pisanje časopisja in Venizelosa nervoznost otežkuje prizadevanja vlade.

NOVE VOLITVE NA GRŠKEM.

Atene, 14. aprila. Splošne volitve za zbornico se bodo vršile v prvi polovici maja. Macedonska ozemlja, ki bodo tudi volila, bodo razdeljena v pet volilnih okrajev.

PAU IN GOLTZ PAŠA BI SE KMALU SREČALA.

Kodanj, 12. aprila. Iz Petrograda se poroča, da je malo manjkalo, da se nista francoski general Pau in Goltz paša na bolgarski meji srečala. Slučajno sta oba prispela istodobno v Ruščuk. Spravila sta železniške uslužbece v veliko zadrego. Komaj se jim je posrečilo, stvar urediti tako, da je Goltz paša vstopil z voza na eni strani, dočim je na drugi strani vstopil vanj general Pau.

Rusko časopisje proti Italiji.

»Giornale d' Italia« prinaša izvlečke iz ruskih listov, kjer je rečeno, da vsa ozemlja, po katerih krepni Italija spadajo v interesno sfero trojne entente. Tunisa in Korsike Francija ne more oddati, Trsta in Dalmacije pa slovansko ne more oddati. Stremljenje italijanskega imperializma je prišlo tukaj v konflikt ne samo z avstro-ogrskimi ampak tudi s slovanskimi interesi. Za avstrijske Slovence bi bila laška vlada neznosna. Iz drugega vira se pa poroča, da je ruska vlada izjavila, da so to izjave časopisja in da se ne more reči, da je to tudi njeno stališče.

Svela vojska v Afganistanu.

Geni, 14. aprila. Petrograjska brzojavna agencija poroča: Afganistanski emir je odredil mobilizacijo in uradno razglasil sveto vojsko.

Naslop Turkov ob Sueškem prekopu.

London, 14. aprila. Iz Kaira poročajo, da turški ekspedicijski zbor proti Sueškemu prekopu zopet nastopa. Angleški letalci so na več krajih zapazili turške čete, osobito pri El Cantasi.

Na morju.

NOVI NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI.

Amsterdam, 14. aprila. »Times« poročajo, da so zgradili Nemci veliko novih podmorskih čolnov. »Pripravljeni moramo biti na to«, piše list, »da vidimo v naših morjih več teh ladij, kakor smo jih videli prve mesce vojne.

OSEM PARNIKOV POGREŠAJO.

London, 14. aprila. (Kor. ur.) Osem ribiških parnikov z Grimsby s posadko po 10 do 12 mož kogrešajo. Uradno jih pa še niso izrekli za izgubljene.

RUSKE TRGOVSKE LADJE OBOROŽENE Z AMERIŠKIMI TOPOVI.

Rotterdam, 15. aprila. »Rotterdamsche Courant« poroča iz Odesa: V Odesi so oborožili devet ruskih trgovskih ladij z ameriški topovi.

ANGLEŠKE IN NEMŠKE REPRESALJE.

London, 14. aprila. (Kor. ur.) V spodnji zbornici je vprašal Dalziel, kaj namerava angleška ukreniti nasproti nemškim represalijam proti postopanju ujetih posadk podmorskih čolnov. Podtajnik Primrose je izjavil: Ko smo včeraj brali v časopisju to izjavo, smo naprosili ameriškega poslanika v Londonu, naj brzojavno vpraša ameriškega poslanika v Berlinu, koliko resnice je na tem. Odgovora še ni. Če je poročilo resnično, upamo, da bodo Nemci z ujetimi častniki postopali tako dobro, kot se postopa s posadkami podmorskih čolnov na Angleškem.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI POTOPE VSAK DAN ENO LADJO.

London, 14. aprila. (K. u.) Mornariški sotrudnik lista »Morningpost« piše o delovanju nemških podmorskih čolnov: Angleške bojne ladje obvarujejo sicer veliko trgovskih ladij, da jih ne potopijo Nemci, a dejstvo je, da so nemški podmorski čolni potopili od 18. februarja nadalje povprečno vsak dan eno ladjo. Tak položaj ni zadovoljiv. Anglija ne gospodari na morju, dokler se redno potapljajo njih ladje.

POROČILO ANGLEŠKE ADMIRALITETE. — VEČ ANGLEŠKIH BOJNIH LADIJ POŠKODOVANIH.

London, 14. aprila. (Kor. u.) Admiraliteta objavlja poročilo konteradmirala Hooda, poveljnika brodogradov ob belgijski obali, o delovanju brodogradov oktobra in novembra meseca. Operacije so se pričele v noči na 17. oktober. Med boji je bila težko poškodovana ladja »Amason«; poslali jo je bilo treba na Angleško. Skoro vse ladje imajo zabeležiti izgube, katere so zadale nemške baterije. Ko so se pojavili nemški težki topovi, so se izgube brodogradov povečale. Poškodovane so bile ladje »Mersy«, »Falcon«, »Wild Fire« in »Vestal«. Veliko izgub sta imeli tudi ladji »Brilliant« in »Rinaldo«.

VELIK ANGLEŠKI PARNIK TORPEDIRAN.

London, 12. aprila. (Reuter.) Veliki angleški potniški parnik »Wayfarer«, obsegajoč 9000 ton, je bil na višini otokov Scilly zadet od torpeda. Parnik so privlekli v Knjstowen.

»FRINZ EITEL FRIEDRICH« RAZOROŽEN.

Frankobrod, 12. aprila. »Frankfurter Zeitung« priobčuje poročilo lista »Times« iz Newyorka, da je bila nemška pomožna križarka »Prinz Eitel Friedrich« v ladjedelnici Norfolk razorožena. Posadka se je morala zavezati s častno besedo, da se več ne udeležijo vojne. Časnikarjem, ki so hoteli kaj izvedeti od kapitana Thierichsena, je stereotipno odgovarjal, da ne bo simuliral bolezni. Drugi častniki so pravili, da je sicer križarka lahko dobila živil, ni se pa mogla preskrbeti z municijo.

SOVRAŽNO BRODOVJE V JADRANSKEM MORJU.

Iz Dubrovnika se poroča: Sovražno brodogrsko se je v noči od 4. na 5. aprila pojavilo pred Boko Kotorsko. Priplulo je, da izkrca za Črnogorce streljivo. Izkrcajo ga pa ni, kakor dosedaj, v Baru, ampak v Špiču. Dne 5. aprila podnevi smo v Dubrovniku slišali grmenje topov. Najbrže je prišlo do neznatne kanonade med kotorskimi utrdbam in sovražnim brodogrjem. Popoldne dne 5. aprila in 6. aprila smo daleč na morju jugovzhodno od Dubrovnika opazili več vojnih ladij, dne 6. aprila popoldne pa so iz Kotora pluli naši trgovski parniki, kar je znamenje, da se sovražnik ne nahaja v bližini.

PARIŠKO ČASOPISJE IN AMERIŠKA NOTA.

Ameriško noto je sprejelo pariško časopisje z odobravanjem. Časopisje smatra noto za dokaz, da se nemškim diplomatom v Ameriki ni posrečilo pridobiti

biti ameriške simpatije za Nemce. Ugovore, katere stavi Amerika le bolj formalno, bodo zavezniki blagohotno vpoštevali. Nedvomno se bo dal doseči popoln sporazum. »Figaro« pravi, da so Amerika, Francija in Anglija v načelu edine. Dogovori, ki bodo potrebni zaradi izvršitve blokade, se bodo vodili med prijatelji. »Journal« piše, da se ni varovala nevtraliteta nikdar tako, kakor sedaj od strani Amerike. Nemške sanje, da bodo Amerikanci redili Nemce, so ostale le sanje. »Temps« izjava, da je v tonu note skrita tiha kritika novotarij, katere je uvedla Nemčija v bojevanje. To je za zaveznike en vzrok več, da se skupno izogibajo vseh korakov, ki bi mogli nevtralcem prizadevati neprilike, kakor to dela nemško piratstvo. Zaradi tega pa se zaveznikom še ni treba odreči pravici, da ovirajo sovražniku preskrbo z živili. Ameriška nota ima tega prava ne odreka, če zavezniki povrnejo škodo in če vpoštevajo predpise humanitete. Teh predpisov pa so se zavezniki vedno natančno držali.

Življenje v podmorskem čolnu.

Berolin, 12. aprila. Dopisnik »New York Herald« se je pogovarjal s podkapitanom nemškega podmorskega čolna »U 1«, Hausenom, ki mu je naslikal življenje v podmorskem čolnu tako-le: Za to službo je treba jeklenih živcev, ki jih nima vsakdo. Kadar pridemo v bližino sovražnika, se pogreznemo. Poprej zapremo vse odprtine, tudi zračno sesalko, v kolikor to pripušča pritisk zraka. Opazujem tlakomer in opazujem. Ko je vse v redu, se pogreznemo. Smrtna tihoča zavlađa na ladji. Električni stroji delujejo brez ropota. Voda iz vrstno prenaša glasove, vsled česar pogostoma slišimo ropotanje vijakov ladje, ki plove mimo nas. Gorki zrak v podmorskem čolnu zadaja po olju in nikakor ni prijeten. Mladi mornarji imajo mnogokrat potrebo spati in spati. Le izredna jakost volje more to željo premagati. Imel sem mornarje, ki prve tri dni sploh ničesar niso zaužili; rajši so spali. Mnenje, da se v podmorskem čolnu ne občuti morske bolezni (bruhanje), je dočela napačno. Kadar moramo biti delj časa pod vodo, se vsem tistim, ki imajo službe, zapove, da morajo ostati popolnoma na miru, kajti vsak gibljaj povzroči, da pljuča porabijo več kisika; mi pa moramo s kisikom varčevati. Kisik je za nas tiste vrednosti, kakor v puščavi voda. Tudi ne kuri se nič. Ogenj požira kisik in pa električno silo akumulatorjev. To so predragocene snovi, da bi se tratile v kuhinji. Zadovoljujemo se torej z mrzlimi jedili. Včasih stojim po osem ur na dan ob periskopu, v ozkem kotičku, kjer si še nog ne morem izravnati. Stojim, gledam in opazujem, dokler mi vid ne odreče in me ne začne boleti glava. Ko pride na moje mesto drug opazovalec, se vržem spat. Podmorski čoln pa me prijetno zaziblje. Prej ko plavamo na površino, zapovem za nekaj hipov zopet popolno tihočo, da bi slišali morebiten ropot vijakov v bližini naše ladje.

Amerika ne prepove izvoza vojnega materiala.

New-York, 15. aprila. Ameriška vlada je odklonila predlog, da bi se splošno prepovedal izvoz vojnega materiala.

London, 14. aprila. (Kor. ur.) »Times« prinašajo brzojavko iz Severne Amerike, po kateri je nadškof Möller v Cincinnati rekel, da je prvi korak k miru prepoved izvoza vojnega materiala.

Razna poročila.

NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR ODPOTOVAL NA BOJIŠČE.

Dunaj, 14. aprila. (Kor. urad.) Nadvojvoda Leopold Salvator se je sinoči podal na severno bojišče.

NADVOJVODA KARL ŠTEFAN ZA INVALIDE.

Dunaj, 15. aprila. Nadvojvoda Karl Štefan je izjavil glede preskrbe invalidov: Ko bodo vsi, ki so izgubili roke ali noge, postali delazmožni, bomo plačali častni dolg in duševno rešili invalide. Pod nobenim pogojem se ne sme zgoditi, da bi invalidi hodili okoli z lajnami in prosili. To so ljudje, katerih naj ne pomilujemo, ampak častimo. Jaz sem že nastavl na svojem posestvu nekaj invalidov.

LETALSKA NESREČA.

Monakovo, 14. aprila. Pri Rosenheimu je včeraj padlo letalo z nadporočnikom in enim podčastnikom iz višine 100 m. Letalo je razbito. Oba letalca sta mrtva.

SPLOŠNA STAVKA V GENOVI.

Milan, 14. aprila. Danes zjutraj se je lastniku ladij Parodiju posrečilo dobiti 40 mož za izlaganje premoga iz ladje. Vsled tega so organizirani delavci zapustili pristanišče, tako da je izbruhnila splošna stavka v Genovi.

SRBSKI KRALJ PETER.

Zemun, 14. aprila. Srbski kralj Peter se prestavil svojo rezidenco v Kanje-Banja, ki leži v bližini kopališča Topole in je dedno posestvo družine Karagjorgjevičev.

DVAKRATNA SMRTNA OBSODBA.

Olomuc, 14. aprila. Krakovsko deželno sodišče, ki posluje v Olomucu, je obsodilo na smrt delavca Franca Matusika in njegovega nečaka Ladislava Wicelana, ker sta zastupila triletnega Matusikovega otroka.

Kako bo treba škropiti trle proti peronospori, da izhajamo z razpoložljivimi sredstvi.

Na veliki petek t. l. se je vršilo v c. kr. kmetijskem ministrstvu na Dunaju posvetovanje avstrijskih vinarskih strokovnjakov in zastopnikov kmetijsko kemijskih preskušališč, pri katerem se je razpravljalo o zgorajšnjem vprašanju. Posvetovanja se je udeležil tudi podpisani.

Gotovo je največjega pomena, da se z zaključki tega posvetovanja seznani širše občinstvo, zlasti pa vinogradniki.

Eno najvažnejših vprašanj vinogradništva je gotovo pokončevanje peronospere ali rje, napačno tudi paleč ali strupena rosa imenovane. Glivica, ki jo imenujemo s tujim imenom peronospera, napada evropske vrste trt vsako leto, v mokrih letih bolj v suhih manj.

Najizdatnejše sredstvo proti tej bolezni je večkratno, vsaj trikratno, pravočasno in pravilno škropljenje trte z bordósko ali z burgundsko zmesjo.

Bordóška zmes sestoji iz raztopine modre ali bakrene galice, ki je nevtralizovana z apnom, burgundska zmes pa sestoji iz raztopine modre galice, ki je nevtralizovana s sodo.

Najbolj razširjena je raba bordóške zmesi (galice z apnom) in sicer se je izkazalo, da v vsakem slučaju zadostuje, ako vzamemo za prvo škropljenje enodotno (1 kg na 100 litrov vode), za drugo in tretje enipolodotno (1 kg na 100 litrov vode) raztopino modre galice, kateri dodamo toliko v gost belež razmešanega, vgašenega apna, da odvezamo galici kislino, ker bi kislina galicna raztopina sicer trto osmodila. Temu pravimo nevtralizovanje. Kdaj je apna zadosti je najbolj sigurno poznati na tem, da preskusimo zmes z reagečnim papirjem. Če smo vzeli apna zadosti, postane v zmes raztopljene galice in apna pomočen rdeč lakmoven papir moder (plav) ali pa bel; fenolftaleinov papir rdeč.

V Avstro-Ogrski se porabi na leto okoli 2100 vagonov galice, od tega pa v Avstriji kakih 900 vagonov. Pridela se je v Avstriji okoli 800 vagonov, letos pa je na razpolago le kakih 650 vagonov.

V normalnih časih se primanjkujejoča galica uvaža k nam iz Angleške in iz Amerike. Ker pa ta dovoz letos, vsled vojnega stanja odpade, moramo izhajati s to galico, ki jo pridelamo v Avstriji in kolikor nam je v to svrhu sploh na razpolago.

Nadomestila za galico. Učinkujoč del modre galice je baker (kufer), zato vsebujejo vsa dobro učinkujoča nadomestila sredstva proti peronospori bodisi galico samo, ali pa vsaj druge bakrene soli.

K dobro učinkujočim sredstvom spadata tenaks in kukaza, manj zanesljiva sredstva so: bakrena pasta »Bosna«, bakrenomilnata brozga »Floria« in »kristalni azurin«. Ker primanjkujejo v Avstriji bakra, primanjkujejo seveda tudi tu naštetih nadomestil, ki vsebujejo vsa baker.

Tako ostanejo samo še ona sredstva, o kojih je znano, da ne vsebujejo bakra. Že nad 150 takih sredstev se je preskusilo od strani raznih veščakov, ena ne učinkujejo, druga so predraga itd. Končno je ostalo samo eno, še novo sredstvo, ki ima res prihodnost in ki zamore po izkušnjah kmetijsko-kemijskih preskušališč galico popolnoma nadomestiti, to je perocid. Perocid, ki je sulfat raznih redkih prsti, je odpadek pri izdelovanju Auerjevih svetilnih vrečk (štrumfkov). A ker se dovaža monocit, iz kojega se perocid dobiva iz Brazilije, zamore to sredstvo priti samo toliko v poštev, dokler je še kaj zaloge v Avstriji in ta zaloga je že tudi pičila.

Stedenje z galico. Izmed eseh avstrijskih dežel je Kranjska z galico letos razmeroma najbolj preskrbljena, za kar se imamo zahvaliti c. kr. kmetijski družbi, oziroma njenemu ravnatelju g. cesarskemu svetniku Pircu. Navadno se porabi pri nas na leto do 19 vagonov galice, letos pa je c. kr. kmetijska družba kranjska,

ki ima skoraj vso oddajo galice v rokah, kupila 17 vagonov galice in 2 vagona perocida. Od tega je že dobila in razdelila 14 vagonov galice in večji del perocida, 3 vagona galice pa še dobi.

Večji vinogradniki, ki naročajo galico pri kmetijski družbi, so skoraj popolnoma preskrbljeni, primanjkujejo pa bo zlasti malim vinogradnikom, ki so navajeni, da jo kupujejo v prodajalnah.

Tem pomagati je naloga večjih gospodarjev, zlasti onih, ki imajo galice večjo množino na razpolago. Pri pravilni rabi in štedljivosti se da poraba galice za polovico znižati.

Kako se to lahko zgodi, to popisati je naloga naslednjih vrstic.

Iz poskušanj, ki so se svoječasno vršile v celi Avstriji in ki jih je za Kranjsko izvedel podpisani sam, je znano, da zadostuje že tritretodstotna raztopina galice, da ubrani trto pred peronospero, samo da je zmes pravilno pripravljena in da je na trti dobro razpršena.

Le zaradi večje sigurnosti smo priporočali in rabili močnejše raztopine, to je en- do enipolodotne. Zlasti se da učinek galice proti peronosperi dvigniti, če se ji pridene kako sredstvo, ki jo dela manj raztopno, tako, da jo ne more dež tako hitro raztrati. To je praktično izvedel n. pr. izdelovatelj tenaksa. V enem kilogramu tenaksa je samo 43 stotink, torej manj kot pol kilograma galice, ampak poleg sode, ki v njem nadomestuje apno, je v tenaksu še ena snov, to je glina, ki dela galico na trti težko raztopno.

Ta primes glinice učinek galice v tenaksu toliko poviša, da je manj kot pol kilograma galice v tenaksu enakovredno 1 kg galice v navadni galicenoappneni brozgi, kajti če škropimo trte z enodotno raztopino tenaksa dosežemo ravnoisti učinek kot pri enodotni raztopini galice z apnom (enodotni bordóski zmesi). Cenena glina je tu nadomestila nad polovico drage galice.

To izkušnjo praktično izkoriščajo v Italiji, kjer je priporočal neki Martini, da se vzame mesto 1 kg galice za 100 litrov škropilne zmesi samo pol kilograma (50 dkg), k večjemu 80 dkg galice in ostalega pol kilograma naj se nadomesti z galunom. Ko se galica in galun v vodi raztopita, se dodene še apna kot po navadi in pri tem se razvije ne samo bakrena usedlina, ki učinkuje proti peronosperi, temveč (iz galuna) tudi glina, katera povzroči, da proti peronospori učinkujoča bakrena usedlina na trti bolj drži.

Če rabimo torej za napravo škropilne zmesi galico in galun, si pravzaprav izdelujemo tenaks doma. S pridatkom galuna pa prihranimo polovico galice. Kdor ima tedaj letos le polovico toliko galice kot jo rabi navadno, je zadostno preskrbljen. Kupi naj še ravnotoliko množino galuna in izhajal bode prav dobro. Galun je pa tudi veliko cenejši kot galica. Meterski stot galuna stane sedaj na debelo okroglo 35 K, galica pa že nad 250 K. Cenejši galun bo tedaj tudi pozneje, v normalnih letih priporočljiv, ker zamore za polovico nadomestiti drago galico.

Rabo Martinijeve zmesi je priporočal pri omenjenem posvetovanju na Dunaju ravnatelj kmetijsko-kemijskega preskušališča v Gorici, g. dr. Ripper, ki je to zmes sam praktično izkusil in se je prepričal, da to sredstvo dobro in popolnoma zanesljivo učinkuje.

Dasi te zmesi sam nisem še imel prilike izkusiti, priporočam jo na podlagi izjave g. dr. Ripper-ja vsem kranjskim vinogradnikom, zlasti tistim, ki imajo le malo zalogo galice: »Rabite Martinijevo škropilno zmes proti peronospori!«

Na galici se pa da še na drugi način dosti prihraniti. Pred vsem je treba, da jo ne pripravimo za škropljenje nikdar več, nego kolikor jo zares rabimo. Če že vidimo, da smo galice preveč raztopili, spravimo nekaj tekočine za prihodnjico še prej, predno pridemo apna. Kakor hitro primešamo apna, moramo škropilno zmes tekom prvega dne porabiti, drugače se pokvari.

Dalje ne smemo trto z galico obliovati, temveč na fino škropiti. To se da doseči z dobro škropilnico, ki razvija primerno močan pritisk in ki je opremljena z dobrim pršilnikom. Posebno fin je polnoškropeč razpršilnik »Komet« firme Nechville. Tudi škropilnice te firme so pri nas priljubljene in najbolj priporočljive. Pred vsem pa velja: Proč s škarpami, ki razmetavajo galico po tleh! Če že kdaj, se izplača nabava dobre škropilnice posebno letos, ko je galice malo in ko je tako izvanredno draga.

Da se trto po nepotrebnem preveč ne škropi je priporočljiv tudi patentni

zapiralnik na škropilnih ceveh, ki se da poljubno med škropljenjem z enim prstom (palcem) zapirati. Zlasti pri prvem škropljenju se da na ta način veliko galice prihraniti.

Iz enega vzroka se tudi priporoča, da se škrepe trte v celem vinogradu skozi najprvo le od ene strani in ko se je to zgodilo, šele od druge. V tem času se najprvo škropljena stran trti že obušni in je videti, koliko je še ostalo nepoškropljenega, tako da se ne škropi nič po nepotrebnem dvakrat.

V splošnem bomo letos morali izhajati le s trikratnim škropljenjem. Prvič bomo škropili, ko požene trta 40 do 50 cm dolge poganjke, tedaj pred cvetjem, drugič 10 do 14 dni pozneje, torej po cvetju, ali, če je treba, tudi med cvetjem. Tretjič bomo škropili še kake tri tedne pozneje, tedaj v drugi polovici julija. Če potem tudi peronospora vršičke ali zalistnike malo osmudi, ne stori to ničesar, vsaj v drugi polovici meseca avgusta itak vršičke prikrasimo in če so napadeni, sežemo. Le v slučaju mokrega vremena zlasti junija meseca, bomo morali škropiti prvič prej in pozneje še trikrat, pa bolj pogostoma.

Ne smemo pa pozabiti škropiti grozdja. Zlasti pri prvem in drugem škropljenju je treba grozdje dobro poškropiti, tako da od njega kar kaplje. Kdor nima galice, naj škropi s tenaksom ali s perocidom. Pri tem se seveda galun ne more rabiti. Tenaksa se rabi za prvo škropljenje 1 kg, za drugo in tretje 1 do 2 kg na 100 litrov vode. Prašek se strese v vodo, se v njej razmeša in škropilna zmes je pripravljena, da se takoj rabi.

Perocida je vzeti pol več kot galice, tedaj za prvo škropljenje 1 in pol kg, za drugo in ostalo 2 in en četrt do 3 kg. Apna se pridene toliko, da spremeni reagenčni papir, ki ga dobimo zdaj že skoraj v vsaki trgovini, barvo. Bolje je vzeti malo več apna kot premalo, ker bi sicer kislina perocida, enako kot pri galici, trto osmodila.

B. Skalický,

c. kr. vinarski nadzornik.

Dnevne novice.

+ **Mirovna prizadevanja sv. očeta.** »Information« piše z ozirom na papeževo sporočilo Američanom: Celokupni civilizirani svet bo s hvaležnim občudovanjem zaslišal vzpodbujevalne, pogumne mirovne besede namestnika Kristusovega. In te angelske besede se ne bodo razgubile brez učinka. Roma locuta est — ta stavek se sme tu v predugačenem zmislu rabiti. Pač sv. oče na noben način ne omenja, da ima razen besed še druga sredstva na razpolago, da dá svoji mirovni iniciativi podarek. Oblast Cerkve je, hvala Bogu, kljub marsikateri izpremembi časov še vedno velika in odločilna. Ona more vest vernikov z najmočnejšimi cerkvenimi sredstvi vzbuditi in postaviti v službo miru. Papež gre svojo pot naravnost in pogumno, kakor zahteva njegova sveta služba. On čaka še na ugoden trenutek. Za mesec maj je sv. oče odredil vsakdanje molitve za mir in jih obdaril z odpustkom. Tudi ta molitev bo gotovo povečala pripravljenost za mir v celokupnem katoliškem svetu in morda vsaj ustvarila one dispozicije, ki so potrebne, da se ena želja sv. očeta takoj uresniči: Zedinjenje vojujočih se sil za dvadnevno premirje.

+ **Nadvojvoda Karol Štefan postavi spomenik junaškemu poljskemu narodu.** Nadvojvoda Karol Štefan namerava postaviti na svojem posestvu v Sayleuschu spomenik junaškemu in hrabremu poljskemu narodu. Spomenik izdela poljski kipar Jožef Kruczkiewicz. Njegove načrte je nadvojvoda že splošno odobril.

+ **Večastite župne, kuracijske in vikarijatne urade in sploh prečastito slovensko duhovščino prosil** »Slovenska Straža«, da njeno veliko podjetje v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih junakov ter invalidom primerno priporoči ljudstvu. »Slovenska Straža« je čisti dobiček namenila najpotrebnejšim, zato je prepričana, da jo bo spremljal pri njenem podjetju božji blagoslov in z njim vneta pomoč vseh plemenitih domoljubov.

+ **Preskrba dežele s krompirjem.** Dasi je potreba krompirja v deželi in to zlasti na Notranjskem zelo velika, se ga je vendar izvažalo stotine vagonov iz dežele in sicer največ v Trst. Dognalo se je, da ta krompir ni bil namenjen za Trst oziroma Primorje, ampak je bil prodan za izvoz izven dežele. Deželna vlada je vsled tega prepovedala prosto prodajo krompirja in preskrbo dežele s krompirjem poverila Gospodarski zvezi. Kakor vedno, so tudi v tem slučaju razni spekulanti pričeli med ljudstvom širiti polno laži in zlobno nagovarjali kmete, naj krompirja ne prodajo, dobro vedoč, da s takim zapeljevanjem le kmeta lahko v škodo

spravijo. Povdarjati moramo, da Gospodarska zveza ne odira pri tej kupčiji, kakor je pisala »Arbeiterwille« in »Slov. Narod«, ampak ravno nasprotno varuje koristi producentov in konsumentov. Trditve da Gospodarska zveza kupuje krompir po 10 do 13 kron in ga prodaja po 19 do 26 kron je laž. Vsak kmet v kranjskem okraju, ki je prodal krompir zaupnikom Gospodarske zveze je dobil krompir plačan po 14 kron za 100 kg; s stroški pri nakupu in s izposojilom vreč stane krompir Zvezo nad 15 kron, ne vstevši izgubo na obrestih. Kupna kakor tudi prodajna cena se je določila sporazumno z deželno vlado. To je resnica, vse druge vesti pa, ki se razširjajo so laž. Opozarjamo pa, naj se vsakogar, ki bi še nadalje razširjal laži naznani, da se mu da prilika na pristojnem mestu zagovarjati lažnjive trditve. Opozarjamo tudi kmete, naj bodo pametni in oddajo krompir, kolikor ga ne potrebujejo za svoje gospodarstvo oziroma gospodinjstvo Gospodarski zvezi, ker je veliko županstev priglasenih, katerim se doslej še ni moglo ustreči.

+ **Državni poslanec profesor I. Virgil Perić** bo slavil dne 16. t. m. 70 letnico svojega rojstva. Jubilarju čestitamo najiskrenejše.

— **Sporazum med češkimi strankami.** Olomuški »Pozor« prinaša praško pismo, v katerem se poroča, da je vprašanje sporazuma čeških narodnih strank na Češkem napredovalo za velik korak. Zagotavlja se, da bo narodna delegacija čeških strank po končani vojni v vseh zadevah, ki se tičejo celega naroda, nastopala kot eno zastopstvo. Dotične zadeve so natanko naštele. Ravnotako se je tudi določila taktika, kako naj stranke postopajo tudi v drugih zadevah. Glasilu bivšega ministra dr. Začeka »Moravska Orlice« se javlja iz Prage ravno isto dejstvo. — Kakor slišimo, se je tudi na Hrvaškem nekaj podobnega sklenilo.

— **Častnim občanom** je imenoval soglasno v seji dne 11. aprila 1915 občinski zastop občine St. Jurij pri Kranju vlč. gospoda Jankota Šiška, župnika v St. Jurju. Velepospovedanemu in odličnemu delavcu na vsemem in gospodarskem polju za blaginjo naroda — naše najiskrenejše častitke!

— **Odlikovani katoliški duhovnik učejak.** Korespondenčni urad poroča, da je podelil nemški cesar železni križ znanemu preiskovalcu Egipta, profesorju modroslovne fakultete dunajskega vseučilišča dr. Henriku Junkerju, ki služi kot katoliški vojni duhovnik v nemški armadi. Dr. Junker je rojen Westfalčan.

— **Dobrske toplice pri Celju** je vojaška uprava vzela v najem. Pa ne samo toplice ampak vsa prazna stanovanja v vasi Dobrnski in bližnji okolici. Pričakujejo ondri vsak čas okoli 600 vojakov rekonvalescentov in beguncev. Da je ta akcija vlade velikanskega pomena za Dobro je jasno. Kaj bo z navadnimi obiskovalci naših toplic se še ne ve t. j. ni še določeno če bodo za nje toplice na razpolago. O tem poročamo takoj ko kaj zanesljivega izvedemo.

— **Štajerski trgovci, gostilničarji in drugi obrtniki** so dobili razvidne tedenske karte za uporabo moke in žita. Vsak posamezni obrtnik mora voditi natančni seznam, koliko moke, žita ali kruha je z ozirom na določeni ključ porabil vsak dan zase, za delavce, uslužbence, odjemalce ali za goste. Na teh kartah je natanko določeno, koliko moke, žita ali kruha se sme porabiti. Tedenske karte služijo politični oblasti za kontrolo, ali se posamezniki držijo uradno določenega ključa o porabi žita in moke. Vsak obrtnik, ki je dobil tako karto, je pod kaznijo obvezan voditi tudi natančen seznam o svojih zalogah žita in moke. Karte se morajo vsako soboto ali nedeljo oddati pri občini.

— **Zastavo Jelaščevega** po ka št. 79 so pripeljali 12. t. m. na Reko. Zastava je vsa razstreljena; poškodovan je po šrapnelih tudi drog zastave. V ognju se je nahajala zastava v sedanjih vojski skoraj šestdesetkrat. Spravili jo bodo v armadnem muzeju. Polk dobi novo zastavo.

— **Odlikovan slovenski podčastnik.** Jurij Staudahar iz Starega trga v črnomeljškem okraju, četovodja pri 27. domobranskem pešpolku, je prejel srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda. Odlikovanje si je zaslužil 15. decembra pri Škalačicah v Galiciji. Pol njegove totnije se je pod poveljstvom nadporočnika borilo proti celemu ruskemu bataljonu. Tekom boja je nadporočnik zadela sovražna kroga in ga ubila. Nato je prevzel poveljstvo četovodja Staudahar in dve uri vodil hraber in junašk boj proti sovražni premoči. Držal je postojanko, dokler ni prišla pomoč in so morali Rusi poraženi bežati.

— **Hrvatski ban baron Skerlec** se je dne 14. t. m. pripeljal na Dunaj.

— **Višji mestni glavar v družbi tistih,** ki so varali na Ogrskem armado. Višji stolški namestnik je odstavil višjega mestne

ga glavarja dr. Julija Tankoczyja, ker se je izkazalo, da je dr. Tankoczy izrabljaj svoje uradno mesto kot policijski načelnik za posredovanje vojaških dobav. S črevljariji v Szatmaru je sklenil pogodbo, da so izdelovali črevlje za zastopnika neke inozemske tvornice črevljev in so mu zato izplačali predjem in provizijo. Proti dr. Tankoczyju ne nastopijo le upravno, marveč tudi kazenski potomi.

— **Odlikovanje.** Član znane bizelske rodbine stotnik 3. domobranskega pešpolka Gustav pl. Neupauer je bil odlikovan z redom železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo.

— **Zidarska stavka v Trstu.** Pri zidarskem mojstru Silviju Malossi so pričeli zidarji in delavci stavkati radi plačilnih diferenc.

— **Železni križec** je podelil nemški cesar dunajskemu profesorju Hermanu Juncker, ki deluje v nemški armadi kot katoliški vojni kurat.

— **Dopusti vojaških oseb za dela na polju.** Zadnji čas dobivajo vojaki na bojišču od svojih domačih številna pisma, v katerih jih vzpodbujajo, naj prosijo za dopust, da obdelajo svoje polje. Takim prošnjam iz razumljivih ozirov ni mogoče ugoditi. Dopusti za izvršitev pomladnih del (v vinogradih) se morejo dovoliti samo vojakom kmečkemu stanu, ki se nahajajo v notranjosti države; natančnejši pogoji o tem so se razglasili pri vseh nadomestnih četah, zavodih itd. Samo opravičeni vojaki morejo tedaj sami prositi za dopust v to svrhu. Prošnje domačih so torej popolnoma odveč. Na drugi strani se opozarja, da se potom posredovanja političnih okrajnih oblasti zemljiškim posestnikom, ki niso sami v stanu obdelati svojega polja, dajo na razpolago iz vojakov sestavljene delavske skupine pod pogoji, ki so se istotako že razglasili. Tista zemljišča, katerih pravočasne obdelave vsled vpoklicanja njihovih posetnikov ali obdelovalcev k vojaški službi ali vsled kake druge po vojnem stanju povzročene ovire ni mogoče zagotoviti z dosedaj ukrenjenimi odredbami, ima naznaniti občini žetvena komisija. Za obdelavo in posejanje takih zemljišč ima poskrbeti občina, ki je opravičena, da si s tem zvezane dejanske stroške povrne iz dohodkov doseženih pridelkov. S temi, v zadnjem času ukrenjenimi odredbami je tedaj zadostno preskrbljeno, da zemljišča pred sovražnikom stoječih vojakov ne bodo ostala neobdelana. Vojaki na bojišču so torej lahko popolnoma brez skrbi in prepričani, da bodo doma ostali v vsakem oziru vršili svojo dolžnost.

— **Izpred mariborske sodne dvorane.** Posnemamo iz graškega »Arbeiterwille«: Dne 12. aprila se je vršila pred mariborsko okrajno sodnijo razprava, ki je zbudila ne samo v Mariboru, ampak po celnem Štajerskem vseobče zanimanje. Odvetniški uradnik Karl Sark je bil tožen po damah, ki delujejo pri mariborskem »Rdečem križu«, da jim je očitil, da so nekaj jestvin, namenjenih za uboge ranjence same zavžile. »Arbeiterwille« prinaša o tej obravnavi zanimivo poročilo, katero tudi mi v izvlečku prinašamo: Kot tožiteljice so nastopile: gospe Fell, Modrinjak (sodnikova soproga), Jahn, dr. Fridrihova (zdravnikova soproga) in gospica Deutsch. Tožiteljice so zaprosile v mariborski vojaški bolnišnici. Neka gospa Weinzerl je ob Božiču 1914 pravila g. Sarku, da se jerebice, ki jih je nekdo podaril, niso uporabile za uboge vojake. Sark je odgovoril, da tudi on ve o neki srni, ki se ni porabila za določeni namen. Pri prvi obravnavi dne 29. marca je izjavil obtoženec, da ve gotovo, da se je dne 4. oktobra kos srne, ki je bil namenjen za ranjence, spekel in so ga dame »Rdečega križa« v vojaški bolnišnici povžile. Ker je g. Sark s svojo trditvijo o srni, posebno, ko je trdil, da so tudi možje in drugi prijatelji teh dam se udeležili omenjene južine, so se omenjene dame čutile znova žaljene in so proti g. Sarku vložile novo tožbo. Raditega je bila prva obravnavna preložena. Med onimi moškimi, ki so se udeležili pojedine v vojaški bolnišnici, so bili med drugim tudi: urednik »Marburgerce« Jahn, profesor Seppener in njegova soproga, kakor tudi vpokojeni železniški uradnik Fell. Vsi ti so sedaj nastopili proti Sarku pot tožbe. Kot priče so bile v tej zadevi zaslišani predsednici mariborske skupine »Rdečega križa«, gospa Scherbaum in gospa županja dr. Schmiedererjeva, majorjeva soproga Rulletz, Kramer in hčerka obtoženčeva gosposična Sark. Iz izpovedb prič je bila razvidno, da so dame, ki so zaposlene v vojaški bolnišnici opravičene si vzeti kako južino. O južini dne 4. oktobra sicer obe predsednici niste bili vprašani, a mnenja ste, da so imele kuharice pravico, si vzeti za trud južino. Ranjenci so baje isti dan dobili teletino in guljaš v določeni meri. Ju-

žina, katero so si dame usodnega dne pripravile, baje ni bila srnska, ampak jelenova pečenka. Kar se tiče družinskih članov imenovanih gospej, je baje dobil Marburgercin urednik Norbert Jahn kos pečenke, da jo pokusi in v »Marburgerci« poroča o njeni dobroti. Tudi drugi gospodje in dame, ki so se isti dan nahajale v bolnišnici so dobile kosčke mesa le »za poskušnjo«. Tožitelj je zastopal občinski svetnik dr. Orosel, obtoženca pa je zagovarjal njegov šef dr. Vladimir Serbec. Sodnik dr. Stergar je obsojil g. Sarka na 100 K globe za »Rdeči križ« ali 10 dni zapore. Iz cele obravnave je razvidno, da se med damami in gospodi, ki so zaposleni pri »Rdečem križu« zelo mnogo govori in se potem taki »zapupni« dogodki zvedo po celnem mestu. Čeravno obtoženec z dokazom resnice pred sodnikom ni prodiral, vendar izgleda vsa stvar precej čudno. Gotovo je, da »Rdečemu križu« cela zadeva ne bo koristila. Posebno osebe, ki nimajo nobenega opravka v bolnišnici, niso storile s svojo udeležbo pri pojedini »Rdečemu križu« posebne usluge. Naj bi bili raje opustili »poskušanje« dišeče južine. Sicer pa imajo o dobroti jedil, ki jih dame »Rdečega križa« prireajo, soditi ranjenci, a ne nepoklicani. — Tako piše »Arbeiterwille«.

— **Premestitev davčnega urada.** Predsedništvo finančnega ravnanstva v Zagrebu naznanja, da je sedež kr. davčnega urada v Mitrovici prestavljen v Vinkovce, zaradi tega se mora naslov glasiti: »Kr. davčni urad Mitrovica v Vinkovcih«.

— **Skrb težaške občine za preživljanje prebivalstva.** Prikrival bi resnico, kdor bi ne hotel priznati, da so avtonomne oblasti na jugu naše države, ki so po večini v italijanskih rokah, storile v teh težkih časih, kar se tiče preskrbe prebivalstva z živili, v polni meri svojo dolžnost. Goriški deželni odbor si je s prvega početka zagotovil vse žitne zaloge v deželi. Istrski deželni odbor je imel tako ugodne zveze z Italijo, da je preskrbel celj Istriji velike množine koruze, riža, olja itd. Tržaški mestni svet pa skrbi tudi za nabavo mesa. Poslal je občinskega živnozdravnika dr. Fantina na glavna tržišča, in veterinarju se je posrečilo, da je razmeroma ugodno kupil 268 krasnih volov, težkih od 700 kg, ki jih bo občina dala prodajati od jutri naprej po mesnicah. — Kako pa je pri nas glede aprovizacije? Ko nastopijo zopet redne razmere, se bo moralo tudi o tem javno razpravljati.

— **Mesto Gradec zaprto beguncem.** Graški listi poročajo, da je štajerski namestnik grof Clary po izposlovanem pooblastilu zaprl mesto Gradec proti nadaljnjemu dohodu beguncem. »Grazier Tagblatt« pozdravlja prepoved, češ, da ne bodo porabili več toliko živil in da ne bo tudi več drugih nepravil vsled velikega števila beguncem. Tudi se pomirijo duhovi, ki so bili že precej razburjeni.

— **Povišane cene premoži na Dunaju.** V pogajanjih v trgovinskem ministrstvu glede na povišanje cen premoži se ni ugovarjalo povišanju cen zgornješlezkega premoga na dunajskem trgu v višini 20 vinarjev pri 100 kg.

— **Nevarno obolel je na tifusu g. dr. Andrej Veble.** Leži v kraju Wadovice, Galicija.

— **Županska kriza na Reki.** 14. t. m. je nastala na Reki županska kriza. Veliko mestnih zastopnikov je izjavilo županu, da mu morajo odtegniti zaupanje, ker je nasprotoval njih želji in ni nakupil velikih zalog žita in premoga. Župan je baje upravitelj svoje postopanje, a ni mogel predložiti računa.

— **Goljufige vojni dobaviteljev.** V seji upravnega odsega budimpeštanske občine je poročal višji mestni policijski glavar o dosedanjih uspehih policijske preiskave glede na goljufige vojaških dobaviteljev in glede na goljufige v živilih. Hanvedno ministrstvo je zato ovadilo veliko oseb; preiskavo so uvedli proti 28 osebam. Več tvorničarjev, trgovcev in posredovalcev je dobavljalo neuporabljivo in slabo suknjo v vojaške namene. Dobička še niso dognali, a uvedli so preiskavo. Posamezni trgovci in posredovalci so, ko je izbruhnila vojaka, nakupili velike množine živil, jih skrivali in jih prodajali z visokimi cenam občinstvu. Ustanovili so več zakotnih borz, ki jih je morala prepovedati policija. Budimpeštanska policija je zaprla lvovskega begunca Aleksandra Weinreba, ki je bil v zvezi s svoječasnno prijatelj dr. Taubesom, za katerega je kupil za 30.000 K neporabljivega sukna, iz katerega je pustil dr. Taubes šivati vojaške obleke.

— **Odlikovani hrabri orožniki.** Srebrna hrabrostna svetinja I. razreda je podeljena stražmojstru Feliks Pavšiču; srebrna hrabrostna svetinja drugega razreda namestnemu stražmojstru Jožefu Medvedu; srebrna hrabrostna svetinja prvega razreda podstražmojstru Karolu Vrečko, drugega razreda četovodji Antonu Smrekaru.

— **Poveljništvo c. in kr. balkanskih bojnih sil** je izreklo četovodji pri bateriji

havbič št. 30 (trd. art. bat. št. 8), sedaj v trdnjavski posadki v Petrovaradinu, Dušana Coticu, polovalno priznanje in mu podelilo hrabrostno medaljo za odlično službovanje in vedenje pred sovražnikom v boju pri Kumodražu v Srbiji.

— **Reforma zakona o vojnih dajatvah.** »Prager Tagblatt« javlja: Ogrski honvedski minister je izposloval v svoji zadnji avdienci predsankcijo za novelo k zakonu o vojnih dajatvah z leta 1912., ki jo bo predložil ogrskemu državnemu zboru. Zakon o vojnih dajatvah določa, kakor znano, da se smejo civilne osebe do 50. leta uporabljati za razne posredne vojne službe le v okviru svojega poklica. Novela bo to omejitev odpravila ter določila, da se smejo civilne osebe do 50. leta pritegniti vojaški službi tudi izven okvira svojega poklica, torej eventualno uporabiti tudi za službo z orožjem. Novela pomeni torej v bistvu razširjenje črnovojniške dolžnosti od 42. na 50 let.

— **Smrtna kosa.** Umrl je v Celju dimnikarski mojster in hišni posestnik Franc Fuchs. — Na Dunaju je v bolnišnici umrl mizar Alojzij Kohé.

— **Umrl je na velikonočno nedeljo v Zagrebu c. in kr. stotnik 53. pešpolka g. Oto Rudman, sin g. Josipa Rudmana, trgovca v Krški vasi na Dolenjskem.** Bil je na južnem bojišču ranjen in za izredno hrabrost ponovno pohvaljen in dobil odlikovanje »Signum laudis« z vojno dekoracijo.

— **Nova italijanska iznajdba.** Pri Figline v dolini reke Arno so napravili poskuse z električnim čolnom, katerega gonijo, vodijo in ustavijo iz daljave takozvani Herzovi valovi. (Ti poskusi spominjajo na »iznajditelja« Uli-vija, kateremu je svoječasnno nasedel italijanski generalni štab.)

— **Poljsko umetniško razstavo** so otvorili 11. aprila v umetniškem domu na Dunaju. Čisti dobiček je namenjen bolnim, ranjenim in za službo nesposobnim članom poljske legije.

Ljubljanske novice.

lj Občna zbora Podpornega društva tobačnega delavstva in Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, skupina Ljubljana, zborujeta v torek, 20. aprila ob 6. uri zvečer v prostorih glasbenega društva »Ljubljana« na Jurčičevem trgu št. 3, II. nadstropje. O razmerah tobačnega delavstva govori poslanca dr. J. Krek in Gostinčar.

lj Društvo za nabavo zvonov za novo cerkev sv. Jožefa v Ljubljani ima dne 29. aprila ob 3. uri popoldne svoj občni zbor v hiši oo. jezuitov, Elizabetna cesta št. 9. Vabijo se p. n. člani v smislu društvenih pravil k občenemu zboru. Ob enem se društvo priporoča za nove prispevke za zvonove, ker še niso popolnoma izplačani. Odbor.

lj Posledica predragega krompirja. Včeraj je prišel nek obrtnik na Cesarja Jožefa trg, da bi kupil 100 kg krompirja, ter se obrnil na pri vozu stoječo posestnico iz Posavja. Ko mu ga je cenila 30 K in nikakor ni hotela cene znižati, je to moža razburilo, da je ženski povedal par slabih besedi, in to pa je žensko zopet tako ujezilo, da je pograbila za bičevnik in z njim treščila obrtnika po glavi, da je bil takoj ves krvav. Tudi dve drugi ženski sta ga hoteli »šturmati« in ko bi se mož, ki je vse tri že hotel bombardirati s krompirjem, ne bi zadržal, bi se bila vsem tem preklicano slaba godila, toda umel je položaj in se mirno odstranil na rešilno postajo, da ga je zdravnik obvezal, nato je pa stražnik hudo Posavko odvedel na c. kr. policijsko ravnanstvo. Pri sodniji se bo morala zagovarjati.

lj Semenj. Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 106 glav živine, in sicer 36 volov, 17 krav in 53 prašičev za rejo.

lj Hrana iz Ogrske. V Ljubljano je te dni došlo precej koruze iz Ogrske. Koruza je tako črna, da je ne marajo jesti niti kokoši.

lj Umrlj so v Ljubljani: Oton Leben, sin mizarskega pomočnika, 8 mesecev. — Regina Strekelj, hči vpokojenega železniškega čuvaja, 18 let. — Andrej Zima, delavec, 74 let. — Ana Jaklič, hiralica, 88 let. — Katarina Jakša, mestna uboga, 86 let.

lj V konkurzu se nahaja Mate Štrkovič, trgovec in hišni posestnik na Marije Terezije cesti št. 6.

Lista uredništva.

K. v Lj. Uradna nemška državna himna je »Heil dir im Siegeskranz«. To časih pojo naši častniki po naši cesarski pesmi. »Die Wacht am Rhein« pa pojo Nemci le kot svojo nacionalno pesem. Besedilo te pesmi je tako, da je seve resen avstrijski Nemec, ki ve, kaj se strinja z avstrijsko mislijo, vsaj v družbi avstrijskega Slovana ne poje. Kar se pa tiče častnikov, smo pa prepričani, da bi take netaktnosti tudi

nemški častniki v Nemčiji v sedanjem položaju ne napravili. Tudi oni pojo po uradni »Heil dir im Siegeskranz« našo cesarsko pesem. Sovražnikov imata naša država in Nemčija toliko, da moramo vsi pravi patriotje odločno skupaj držati, najboljša podlaga za to pa je: primerna prizanesljivost med nami, odločno odprava vsakega ošabnega izzivanja s kakimi zahrbtnimi nameni, sploh vedno stroga taktičnost. Kdor dela sedaj kaj drugega, ta ne razume prav položaja in naj bo potem Nemec ali Slovan. — Toliko naš odgovor na Vaše »odkritosrečno vprašanje«.

ZA CERKVENE ZBORE ZA MAJNIK.

Karlo Adamič: Kraljici nebes in zemlje. Zbirka Marijinih pesmi za mešani zbor, samospeve in orgle. — Cena partituri 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin. — V Ljubljani 1915. Založila »Katoliška Bukvarna«. — Gosp. Karlo Adamič je stolni organist v Senju; po svoji neumorni pridnosti je postal spreten komponist, kar je dokazal s svojimi posvetnimi in cerkvenimi skladbami, ki so mile, ljubke in prikupljive, lepo zaokrožen po obliki in gorko občutene; iznajdba lepa, harmonizacija povsod pravilna. O izrednem glasbenem talentu pa pričajo posebno najnovejše Adamičeve Marijine pesmi pod naslovom: »Kraljici nebes in zemlje«. Te skladbe so globoko zamišljene in uprav mojstrski izpeljane in pričajo o temeljitem znanju teorije, harmonije in kontrapunkta. Melodija teh skladb je posebno izrazita, zmereno moderna, pa vendar močnem naših zborov na deželi umerjena. Pevovodje, ki se bodo poslužili meseca majnika in ob Marijinih praznikih Adamičeve zbirke, bodo gotovo veseli izredno ugodnih uspehov.

Ali ste že kupili srečko „Slovenske Straže“? Kupite takoj! Srečka samo 1 K.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Iščejo se za takojšnji nastop v trajno delo izurjeni 784

minérji

za vodna dela in te vrste pomožni delavci, zidarji, 2 ključavničarja, en elektrik. dalje za oskrbovanje in popravilo stavb, strojev in

Stavbinsko vodstvo, Elektrizitäts-werk' Paal ob Dravi, Štajersko.

Ženska srednje starosti želi

spremeniti službo.

Izurjena je v šivanju, špecerijski in gostilniški stroki, ter kuhanju. Vajena je sploh vsakega dela ter ima dobro izpričevala. Naslov pove uprava lista pod »Kuharica 804«

Uniforma

(hlače in bluza) fina, popolnoma nova za večjo osebo za častnika ali kadeta se proda. Ogleda se lahko od 11. do 3. ure popoldne Poljanski nasip 8 dvorišče desno pri g. Strelu. Istotam se dobi tudi nova sablja. 78

Samo nekaj dni!
Več vrst različnih 797
zastorov, pogrinjal
se pod roko za polovično ceno vrednosti proda. Pojasnila da iz prijaznosti MAČEK & CO., Ljubljana, Frane Jožefa c. 3.

Iz ruskega uelnišiva

se oglašajo in pišejo. Otoničarjevi v Hraščah pri Postojni niso štiri mesece nič slišali o Matiju. Dne 26. sušca je iz Voroneža prišlo pismo v Otoničarjevo hišo v Hraščah, v katerem je dal »mrtvi« Matija materi, očetu, bratom in sestram na znanje, da se gleda svetlo sonce in da se bodo še videli na tem svetu, če Bog da. — Iz bolnišnice v Moskvi piše Peter Okrelić prijatelju v Ljubljani: Sem v bolnišnici, imam revmatizem. Tukaj imamo zmeraj mrz in sneg. — Franc Praprotnik je poslal razglednico iz Rusije osameli ženki Francki. — Anton Goli piše in vošči vesele velikonočne praznike ženi Mariji, bivajoči v Rudniku št. 8. Anton Goli se nahaja v mestu Orenburg v podnožju zlatonosnega Urala na meji med Evropo in Azijo. — Jožef Kocjančič se je oglašil iz Borovska, ki leži južnozapadno od Moskve. — Jančko Ložar piše iz Barnaula v Sibiriji: Zdrav sem in hodim v mesto delat, tako da je zmeraj za kakšen priboljšek. Na Svečnico se je brala sveta maša v tukajšnji katoliški cerkvi za naše zdravje. Ujetniki smo zložili v ta namen skoraj 20 rubljev. — Ivan Avsec se je oglašil iz Zadonska v voroniški guberniji v evropski Rusiji. Piše sestri Mariji, ki služi v Ljubljani: Dragá sestra! Nahajam se v ruskem ujetništvu v Zadonsku, ki leži na reki Don. — Ivan Žura se nahaja v Išimu v tobolski guberniji v Sibiriji. — A. Zlebnik iz Stanežič pri št. Vidu se nahaja z Ivanom Zuro v Išimu, kakor je sporočil domu Jakobu Zlebniku. — Tomazič Mirko piše prijatelju v Ljubljani, da je ruski ujetnik. — Vladimir Pirkovič piše iz Petropavlovskaja v Sibiriji. — Ivan Črne piše ženi iz Bugulme v samarski guberniji: Od 13. decembra 1914 sem ruski ujetnik. 14 dni smo se vozili po železnici preko prostornih ruskih ravnin, 12 dni smo pa peš hodili. Delamo pri kmetih po en ali dva pri eni hiši. Dobivamo ruske kopejke, da plačujemo kmetom živež, ki nam ga dajejo. — Ivan Žirovnik piše iz Jelabuge v vijatski guberniji Matiju Žirovniku v Gabru pri Dobrovi. — Anton Haberšek se je oglašil iz Razdjelnaja ob Črnem morju. — Franc Prešeren, o katerem smo že poročali, da je v ruskem ujetništvu, piše sestrični v Ljubljani: Sem še vedno tukaj (v Išimu v Sibiriji). Vendar je že boljše. Zima je precej ponehala. Vesele velikonočne praznike ti želi tvoj bratranec F. P. Z Bogom. Pismo je bilo pisano dne 1. sušca t. l. — Jožef Papler piše iz Orlova v vijatski guberniji: Mali moji otročki in ženka, vsi bodite iz srca pozdravljeni iz daljnega kraja. Pisal sem ti že dvakrat, pa nisem dobil še nobene odgovora od tebe. Ali ste vsi zdravi, jaz sem zdrav. Z Bogom! — Ivan Kraljič piše iz Jekaterinovskaja ženi Ivanki na Dobrovi: Prisrčen pozdrav tebi in otrokom in moji materi. Tukaj je tudi Vovko iz Viča in iz Vnanjih goric tvojega jeroba sin Janez. V tem kraju še ni preveč slabo. Dve uri imamo prej jutro in dve uri prej večer kakor doma na Kranjskem. Kruh je tukaj poceni. Za pet krajcarjev ga je en funt in to belega! Mesto Jekaterinovskaja leži v južni Rusiji med Črnim in Kaspiškim morjem. Proti severu se razprostira nedogledna ruska ravan, proti jugu se pa dviga v nebeške višave veličastno kavkaško gorovje, ki je čez 5000 m visoko.

Večje trgovsko podjetje išče spretnega, v mešani stroki dobro izvežbanega

trgovskega sotrudnika

Prijave, odnosno ponudbe sprejema
oprava tega lista pod znakom »N. P. 759.«

Vlakovodja

Išče se za takojšnji nastop izprašan
vlakovodja na tukajšnjem stavbišču
„Elektrizitätswerk“ Faal ob Dravi
štajarsko. 785

Prosim, oglejte si predležene oblike
nog, in ne bodete prišli težko do pre-
pričanja, da oblika čevlja ne sme biti
poljubna, temveč obliki noge popolno-
ma prilagojena. Človeške noge niso
vse enake oblike, vsaka noga ima svoje
posebnosti, in te posebnosti upoštevati
je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.

Poskusite pri: 935

Fran Szantner

specialist za ortopedična
in anatomska obuvala
Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Mladenič, 25 let star, vojašine prost, vju-
dnega vedenja, zmožen slovenskega, nemškega,
ruskega jezika, z izvanredno lepo pisavo, želi proti
dobri hrani, oskrbi in malemu plačlu priti za

kočijaža

ali tudi sluga na kako graščino, veščjo kmetijo
ali pa tovarno. Dopisi na naslov »angar« 779
na upravo lista. 779

: Kavarna Tratnik :

Sv. Petra cesta

danes in vsak večer

koncert.

Nastop ciganske godbe 802

== Czengyery Géza iz Dava. ==

Začetek ob pol 9. uri. Vslop prosil!

Trgovski učenec

z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme v
trgovino A. Pinter v Slov. Bis. rici. Obiskovati
mora tukaj tudi trgovsko solo. 805 2

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana,
Mestni trg št. 22.

Katoliška Bukvarna, Ljubljana.

Slovenski

ZEMLJEVID EVROPE.

Merilo 1 : 4.000.000. Cena K 2-40, nalepljen na platno s palicami
K 6-50, nalepljen na platno in zložljiv v žepno obliko K 6-—.

Ta zemljevid v slovenskem jeziku je izdelalo eno prvih svetovnih podjetij
v Lipskem, in presega po svoji veliki natančnosti, razvrstitvi in preglednosti vse
druge zemljevide. Velikost znaša 1 m 15 cm X 86 cm. Ob robu nudi ta zemljevid
tudi pregled svetovnega ozemlja in specialne zemljevide raznih izven evropskih
ozemelj, ki igrajo kako vlogo v današnji vojski. Kdor se naroči na delo »Svetovna
vojska« plača za zemljevid samo znižano ceno K 1-—

Zbirka slovenskih povesti.

Urejuje profesor J. Grafenauer. 4. zvezek: **Ksaver Meško, Povesti
in slike.** (Štiri smrti. — Pot čez travnik. — Požigalec.) Cena 60 vin.

Te tri vzorne Fr. Ks. Meškove povesti obsega novi četrti zvezek Grafenauerjeve
zbirke slovenskih povesti. Kakor znano nudi in bo nudila ta zbirka
najlepše pripovedne bisere slovenskega slovstva; katere je treba na vsak način
ohraniti našemu ljudstvu. Ker je ta zbirka prisino slovenska in zares domača je
vredna, da se nanjo vsakdo naroči. Saj je tudi cena 60 vinarjev za sešitek silno
nizka in jo vsakdo zmora. Dobe se seveda tudi še poprej izdani zvezki, in sicer:

1. Josip Ogrinec: **Vojnimir ali poganstvo in krst.** — Strneno polje.
2. Franc Erjavec: **Hudo brezdnó in drugi spisi.**
3. Vesele povesti I. (Jaklič: Za možem. — V pustiv je šla. — Jurčič: Pravda med bratoma.)

Narodne vojaške pesmi.

Zložil Franc Ferjančič. Za moški zbor. — Cena 60 vin.

Zbirka je izšla v lični žepni obliki in se jo bodo slovenski vojaki, mladeniči
in društva najraje posluževali, saj nudi lepo ubrana vojaška pesem iz krepih
prs slovenskega mladeniča poslušalcu najprijetnejši užitek.

Varčna kuharica.

Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skrom-
nimi sredstvi. — Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem
letu 1915. M. R.

Ta knjiga bo izšla v nekaj dneh. Vsaki gospodinjji bo nudila marsi-
kaj novega; vsaka ki jo bo rabila, se bo tudi prepričala, da so jedila pri-
pravljena s skromno porabo živil navadno bolj zdrava, pa tudi bolj tečna
in okusna, kakor če se pripravijo v razkošnih razmerah. — Za praktično
vsakdanjo porabo bo ta knjiga služila bolje kakor vsaka obširna kuhinjska
knjiga, ker obsega v pr-gledni razvrstitvi navod za pripravo jedil iz
onih sredstev, ki so nam vedno na razpolago ali si jih vsaki čas lahko
oskrbimo.

OFFICIA PROPRIA SANCTORUM DIOECESIS LABACENSIS 1915

Cena K 1-80.

Z novim proprijem je v ljubljanski škofiji zaključena za več desetletij reforma
brevirja. Glavni del proprija, ki obsega samo officia predpisana za celo škofijo,
je zelo okrajšan in razdeljen v 4 dele brevirja. Posebni sešitek pa tvori Appendix,
ki obsega »Officia propria aliarum Ecclesiarum«. Tisk je prav jasen in oblika
primeren brevirju v 12° in 18°.

Imenik duhovnikov umrlih v ljubljanski škofiji

od 1. januarja 1901 do 10. februarja 1915. Sestavil Anton Tomelj,
župnik. Cen 50 vin.

„Vzajemnost“ je sprožila misel na ta imenik, da si duhovnik ob obletnicah
poživi spomin na umrle sobrate, ki so mu bili v življenju morda učitelji, pred-
stojniki, sosede, ki so mu pomagali s svojim modrim svetom ali mu bili vzor
kot delavci v cerkvi in izven cerkve. Tudi v duhovnem življenju želi hoditi po
njihovih stopinjah. Pri posameznih mesecih je pučen prostor, da si vsakdo sam
vstavi še nova imena onih, katerih spomin mu je drag. Pridejan je tudi seznam
v alfabetičnem redu.

Slava sv. Križu.

Pet pesmi za postni ali misijonski čas za mešani zbor. — Zložil
Stanko Premrl. Cena 50 vin.

Ravnokar je izšla ta zbirka, ki je današnjim žalostnim, trpljenja polnim
časom prav posebno prikladna. Pobožni verniki se oklepajo danes še tesneje
sv. Križa, saj ni ne dušnega, ne telesnega trpljenja, ki bi ne minulo ob križu;
zato je zložil gospod skladatelj to zbirko »v tolažbo vsem trpečim in v spomin
na svetovno vojsko 1914/15«.

Litanije sv. Jožefa.

Za mešani, ozir. tudi eno-, dvo- in troglasni zbor. — Zložil Franc
Ferjančič. Cena 30 vin.

Litanije, ki so popolnoma prikladne našemu ljudskemu petju, se bodo brez
dvoma tako udomačile, da postanejo po svojem ustroju, lahkoti in cerkveni do-
stojnosti ljudska last.